AmCham Moldova
fighting for your business

A.P."Camera de Comerț Americană din Moldova"
Nr. 3678, cod fiscal 1009620002440
str. Pușkin 45B, Chișinău,Moldova, MD-2005
+373 22 211 781 /fax/ +373 22 211 782
info@amcham.md / www.amcham.md

Către: Andrian MUNTEANU
Director al Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor

Nr. 159 din 04.11.2026

Ref.: Comentarii și propuneri la proiectul de lege privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului

Stimate Domnule Munteanu,

Vă salutăm în numele Camerei de Comerț Americane din Moldova (în continuare „AmCham Moldova").

AmCham Moldova a examinat proiectul de lege privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, supus consultării publice repetate, precum și observațiile și propunerile formulate de membrii comunității de afaceri.

AmCham Moldova susține obiectivul proiectului de consolidare a cadrului național de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului, precum și alinierea acestuia la standardele și cerințele Uniunii Europene.

Totodată, considerăm important ca procesul de transpunere să asigure nu doar preluarea cerințelor europene, ci și coerența acestora cu cadrul normativ național, proporționalitatea obligațiilor impuse entităților raportoare și existența unor condiții clare și previzibile pentru aplicarea noilor cerințe.

În cadrul procesului de consultare publică, membrii AmCham Moldova au semnalat o serie de riscuri de interpretare și dificultăți practice pe care le-ar putea genera anumite prevederi ale proiectului. Deși o parte semnificativă a propunerilor de flexibilizare și clarificare înaintate de sectorul financiar nu au fost acceptate, sinteza consultărilor publice conține, în anumite cazuri, explicații și clarificări oferite de autoritate cu privire la modul de aplicare a prevederilor respective.

Considerăm că aceste clarificări sunt importante pentru înțelegerea intenției autorității și pentru asigurarea unei aplicări uniforme a viitoarei legi. Totuși, având în vedere că sinteza consultărilor publice nu are caracter normativ și nu poate substitui prevederile legii, apreciem că aspectele care influențează în mod direct întinderea obligațiilor entităților raportoare trebuie clarificate, pe cât posibil, chiar în textul actului normativ. În caz contrar, există riscul ca explicațiile oferite în cadrul consultărilor să nu fie reflectate în practica de supraveghere și control, ceea ce poate afecta predictibilitatea juridică și poate expune entitățile raportoare unor interpretări divergente.

În acest context, prezentăm mai jos o serie de observații și propuneri care vizează atât clarificarea unor prevederi ale proiectului, cât și evitarea unor dificultăți operaționale și juridice în procesul de implementare a noii legi.

I. Identificarea și verificarea identității clienților la distanță

Art. 22 alin. (9) stabilește posibilitatea verificării identității clientului prin prezentarea unui document de identitate sau prin utilizarea mijloacelor de identificare electronică conforme Legii nr. 124/2022 privind identificarea electronică și serviciile de încredere, cu nivel de asigurare „substanțial" sau „ridicat".

Document semnat electronic. Pentru verificarea semnăturii a se accesa: https://msign.gov.md

Cu toate acestea, proiectul nu precizează în mod expres dacă documentul de identitate poate fi prezentat și verificat prin mijloace de la distanță, inclusiv prin soluții de identificare video sau foto, cu aplicarea unor garanții corespunzătoare de securitate și verificare a autenticității documentului.

Această omisiune este cu atât mai relevantă în contextul abrogării Legii nr. 308/2017, care conține prevederi exprese privind identificarea la distanță și constituie temeiul juridic pentru actele normative secundare emise de organele de supraveghere în acest domeniu.

În lipsa unei prevederi echivalente, există riscul apariției unui vid normativ și al unor interpretări restrictive, potrivit cărora prezentarea documentului de identitate ar putea fi realizată exclusiv în prezența fizică a clientului. O asemenea abordare ar afecta în special furnizorii de servicii financiare digitale, cetățenii Republicii Moldova aflați peste hotare și clienții nerezidenți.

Considerăm că legislația trebuie să permită utilizarea unor soluții de identificare la distanță, cu respectarea unor garanții adecvate privind autenticitatea documentelor, confirmarea identității titularului, securitatea comunicării și păstrarea informațiilor obținute.

Reiterăm, în acest sens, propunerea înaintată anterior de AmCham Moldova privind completarea expresă a cadrului normativ cu posibilitatea utilizării unor soluții tehnologice sigure de identificare și verificare la distanță, inclusiv prin mijloace video și biometrice. Limitarea identificării la distanță exclusiv la mijloacele prevăzute de Legea nr. 124/2022 poate restrânge nejustificat posibilitățile de utilizare a soluțiilor digitale, în special în cazul clienților care nu dețin semnătură electronică.

Text propus suplimentar:
„c) utilizarea altor soluții tehnologice sigure de identificare și verificare la distanță, inclusiv prin mijloace video și/sau biometrice, cu respectarea cerințelor tehnice și de securitate stabilite de organele cu funcții de supraveghere.”.

În acest sens, propunem completarea art. 22 cu un alineat nou, care să prevadă expres posibilitatea prezentării documentului de identitate la distanță, atât pentru rezidenți, cât și pentru nerezidenți.

Totodată, cerințele tehnice, de securitate și de control intern aplicabile acestor soluții urmează a fi stabilite de organele cu funcții de supraveghere, în limitele competențelor acestora.

Suplimentar, art. 124 ar trebui completat cu o dispoziție tranzitorie care să asigure aplicabilitatea actelor normative secundare emise în temeiul art. 5^1 din Legea nr. 308/2017 până la adoptarea și intrarea în vigoare a noilor reglementări.

II. Valabilitatea identificărilor anterioare și actualizarea portofoliului existent de clienți
Art. 26 alin. (3) stabilește perioade maxime pentru actualizarea informațiilor referitoare la clienți, de un an pentru clienții cu risc ridicat și de cinci ani pentru ceilalți clienți.

Cu toate acestea, proiectul nu reglementează în mod suficient situația relațiilor de afaceri existente la data intrării în vigoare a noii legi și nici statutul identificărilor și verificărilor efectuate anterior în conformitate cu Legea nr. 308/2017, inclusiv prin mijloace electronice.

Document semnat electronic. Pentru verificarea semnăturii a se accesa: https://msign.gov.md

A.P."Camera de Comerț Americană din Moldova"
Nr. 3678, cod fiscal 1009620002440
str. Pușkin 45B, Chișinău,Moldova, MD-2005
+373 22 211 781 /fax/ +373 22 211 782
info@amcham.md / www.amcham.md

În lipsa unor dispoziții tranzitorii exprese, entitățile raportoare ar putea întâmpina dificultăți în determinarea măsurilor necesare pentru conformarea portofoliului existent, existând riscul interpretării obligațiilor noi ca necesitând reluarea procesului de identificare pentru un număr semnificativ de clienți.

Considerăm că identificările și verificările efectuate anterior, în conformitate cu cadrul normativ aplicabil la momentul realizării acestora, trebuie să rămână valabile, fără a exclude obligația entităților raportoare de a actualiza informațiile în funcție de riscurile identificate și de cerințele noii legi.

De asemenea, este necesară stabilirea unui termen tranzitoriu rezonabil pentru actualizarea informațiilor privind portofoliul existent, astfel încât entitățile raportoare să poată organiza acest proces în funcție de profilul de risc al clienților.

Propunem completarea art. 124 cu un alineat nou, care să prevadă următoarele:
„Identificarea și verificarea identității clienților și a beneficiarilor efectivi efectuate până la intrarea în vigoare a prezentei legi, în conformitate cu Legea nr. 308/2017 cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, inclusiv prin mijloace electronice, rămân valabile. Pentru relațiile de afaceri existente la data intrării în vigoare a prezentei legi, termenele prevăzute la art. 26 alin. (3) se calculează de la data ultimei actualizări a informațiilor, însă nu expiră mai devreme de 18 luni de la data intrării în vigoare a prezentei legi.”.

Totodată, considerăm necesară clarificarea faptului că actualizarea periodică a datelor clienților poate fi realizată și prin mijloace automatizate, utilizând registre și surse de informații fiabile, fără a impune reluarea integrală a procesului de identificare și verificare, în măsura în care informațiile obținute sunt suficiente, actuale și verificabile pentru îndeplinirea cerințelor legale aplicabile. În acest sens, solicităm confirmarea expresă că actualizarea periodică a datelor clienților, inclusiv în cadrul termenelor prevăzute la art. 26 alin. (3), poate fi efectuată automatizat, prin consultarea registrelor și a altor surse fiabile.

În măsura în care sinteza consultărilor publice confirmă posibilitatea utilizării registrelor și a surselor fiabile pentru actualizarea informațiilor, solicităm reflectarea expresă a acestei interpretări în textul legii, pentru a evita interpretarea potrivit căreia fiecare actualizare periodică presupune reluarea integrală a procedurii de identificare și verificare.

III. Clarificarea regimului de notificare a externalizărilor existente
Art. 17 alin. (1) stabilește obligația entităților raportoare de a notifica organul cu funcții de supraveghere cu privire la externalizarea unor sarcini sau funcții înainte ca furnizorul de servicii să înceapă îndeplinirea acestora.

Cu toate acestea, proiectul nu stabilește un regim tranzitoriu pentru externalizările aflate deja în desfășurare la data intrării în vigoare a legii.

Această situație poate genera dificultăți pentru entitățile raportoare care au încheiat anterior contracte de externalizare, inclusiv pentru servicii de verificare a identității clienților, verificare a listelor de sancțiuni sau alte servicii auxiliare activităților de conformitate.

În opinia noastră, pentru externalizările existente trebuie instituit un mecanism tranzitoriu distinct, care să permită notificarea acestora într-un termen rezonabil de la intrarea în vigoare a legii, fără a impune repetarea

Document semnat electronic. Pentru verificarea semnăturii a se accesa: https://msign.gov.md

procedurilor pentru externalizările care au fost deja notificate sau aprobate de autoritatea competentă în conformitate cu cadrul normativ anterior.

Astfel, găsim oportună completarea art. 124 cu un alineat nou, care să prevadă:
„Externalizările aflate în curs la data intrării în vigoare a prezentei legi se notifică organului cu funcții de supraveghere, în condițiile art. 17 alin. (1), în termen de 3 luni de la data intrării în vigoare a prezentei legi. Nu este necesară notificarea externalizărilor care, până la data intrării în vigoare a prezentei legi, au fost notificate organului cu funcții de supraveghere sau aprobate de acesta în temeiul legislației aplicabile, în măsura în care notificarea sau aprobarea a vizat sarcinile externalizate respective. Modificarea ulterioară a condițiilor externalizării se notifică în condițiile art. 17 alin. (1).”.

Suplimentar, considerăm necesară clarificarea delimitării dintre externalizarea sarcinilor sau funcțiilor AML/CFT și utilizarea unor soluții software, infrastructuri IT sau servicii cloud în activitatea entităților raportoare. Utilizarea unor asemenea soluții tehnologice, care nu implică delegarea sarcinilor decizionale sau a responsabilităților entității raportoare în domeniul AML/CFT, nu ar trebui calificată automat drept externalizare supusă notificării prealabile în temeiul art. 17. În acest sens, solicităm confirmarea expresă că utilizarea soluțiilor software, a infrastructurii IT și a serviciilor cloud care nu implică delegarea sarcinilor decizionale AML nu constituie „externalizare” supusă notificării prealabile.

În măsura în care sinteza consultărilor publice oferă o asemenea delimitare, considerăm necesar ca aceasta să fie consacrată în textul legii sau într-un act normativ obligatoriu, astfel încât utilizarea infrastructurii tehnologice să nu fie calificată diferit în practica de supraveghere.

IV. Termenele de abținere de la efectuarea tranzacțiilor și de suspendare a operațiunilor
Considerăm necesară reexaminarea termenelor prevăzute la art. 64 alin. (2) și art. 68 alin. (1), în vederea asigurării concordanței acestora cu cadrul normativ european care stă la baza proiectului.

În particular, au fost identificate următoarele neconcordanțe:
1. Art. 64 alin. (2) stabilește un termen de 5 zile lucrătoare de la transmiterea raportului în care Serviciul poate emite instrucțiuni contrare efectuării tranzacției. În schimb, art. 71 alin. (1) din Regulamentul (UE) 2024/1624 prevede un termen de 3 zile lucrătoare.
2. Art. 68 alin. (1) prevede posibilitatea sistării sau refuzului temporar al executării tranzacțiilor, conturilor bancare, conturilor de plăți, conturilor de criptoactive, bunurilor sau relațiilor de afaceri pentru un termen de până la 30 de zile lucrătoare. Art. 24 alin. (1) și (2) din Directiva (UE) 2024/1640 stabilește termene de referință de 10 zile lucrătoare pentru suspendarea sau refuzul aprobării unei tranzacții și de 5 zile lucrătoare pentru suspendarea unui cont bancar, cont de plăți, cont de criptoactive sau a unei relații de afaceri. Directiva admite însă, în condiții specifice și cu garanțiile prevăzute de dreptul național, posibilitatea unor perioade mai lungi. În acest context, solicităm clarificarea temeiului și a condițiilor în care proiectul instituie termenul de până la 30 de zile lucrătoare, inclusiv a garanțiilor procedurale aplicabile și a posibilităților efective de contestare.

Diferența dintre termenele prevăzute de proiect și cele stabilite de cadrul normativ european necesită o justificare suplimentară, în special în ceea ce privește durata măsurilor de suspendare și efectele acestora asupra drepturilor și intereselor legitime ale clienților.

În particular, stabilirea unui termen de până la 30 de zile lucrătoare pentru aplicarea măsurilor de sistare poate genera consecințe economice semnificative, inclusiv blocarea capitalului de lucru, imposibilitatea executării obligațiilor contractuale și afectarea continuității activității economice. Aceste efecte sunt cu atât

Document semnat electronic. Pentru verificarea semnăturii a se accesa: https://msign.gov.md

A.P."Camera de Comerț Americană din Moldova"
Nr. 3678, cod fiscal 1009620002440
str. Pușkin 45B, Chișinău,Moldova, MD-2005
+373 22 211 781 /fax/ +373 22 211 782
info@amcham.md / www.amcham.md

mai importante în situațiile în care măsura este dispusă administrativ, fără o verificare judecătorească prealabilă.

Prin urmare, reiterăm propunerea de reducere a termenelor de suspendare la limitele prevăzute de Directiva (UE) 2024/1640, cu diferențierea clară în funcție de natura măsurii. Totodată, în cazul în care se consideră necesară prelungirea măsurii, proiectul trebuie să stabilească în mod expres condițiile, autoritatea competentă, limitele temporale și garanțiile procedurale aplicabile unei asemenea prelungiri.

Totodată, proiectul instituie anumite garanții de protecție pentru entitățile raportoare și personalul acestora. Cu toate acestea, protecția prevăzută pentru divulgarea cu bună-credință a informațiilor către Serviciu nu acoperă în mod expres toate situațiile în care entitatea raportoare acționează în vederea respectării obligațiilor legale.

În particular, rămâne neclar regimul răspunderii entității raportoare în situațiile în care aceasta se abține cu bună-credință de la efectuarea unei tranzacții în condițiile art. 64, execută o decizie de suspendare emisă de Serviciu în temeiul art. 68 sau se abține de la efectuarea anumitor verificări de identificare în condițiile art. 22 alin. (4), pentru a evita divulgarea informațiilor protejate.

În asemenea cazuri, entitățile raportoare pot fi expuse unor pretenții civile sau contractuale din partea clienților, inclusiv pentru prejudicii rezultate din întârzierea sau neexecutarea tranzacțiilor, chiar dacă au acționat în conformitate cu obligațiile prevăzute de lege. Considerăm că o asemenea incertitudine juridică poate descuraja aplicarea măsurilor preventive și poate transfera asupra entităților raportoare riscuri generate de îndeplinirea unor obligații legale.

În acest context, propunem completarea mecanismului de protecție prevăzut de proiect prin introducerea unei garanții exprese de exonerare de răspundere pentru acțiunile întreprinse cu bună-credință în vederea respectării obligațiilor AML/CFT, în următoarea redacție:
„Nicio acțiune în răspundere civilă, contractuală, administrativă sau disciplinară nu poate fi angajată împotriva entității raportoare, a membrilor organelor de conducere, administratorilor sau salariaților acesteia pentru acțiunile sau omisiunile întreprinse cu bună-credință în vederea respectării obligațiilor prevăzute de prezenta lege, inclusiv pentru abținerea de la efectuarea tranzacțiilor în condițiile art. 64, executarea deciziilor Serviciului emise în temeiul art. 68 sau abținerea de la verificarea identității în condițiile art. 22 alin. (4)."

Considerăm necesară reexaminarea art. 64 alin. (2) și art. 68 alin. (1), inclusiv prin alinierea termenului de reacție al Serviciului la art. 71 alin. (1) din Regulamentul (UE) 2024/1624 și prin clarificarea condițiilor, garanțiilor și căilor de contestare aplicabile măsurilor de suspendare care depășesc termenele de referință prevăzute la art. 24 alin. (1) și (2) din Directiva (UE) 2024/1640.

V. Clarificarea momentului de la care curge termenul de raportare a suspiciunii
Art. 63 reglementează obligația entităților raportoare de a raporta activitățile sau tranzacțiile suspecte. Considerăm necesară clarificarea momentului de la care începe să curgă termenul de raportare, astfel încât acesta să fie corelat cu procesul efectiv de analiză și evaluare a suspiciunii de către entitatea raportoare.

În special, declanșarea automată a unei alerte în sistemele informatice nu echivalează, prin ea însăși, cu stabilirea unei suspiciuni. O alertă reprezintă un semnal care necesită examinare și evaluare de către personalul competent, în conformitate cu procedurile interne ale entității raportoare. Stabilirea unui termen

de raportare calculat de la identificarea oricărei circumstanțe care ar putea genera suspiciuni poate conduce la interpretări neuniforme și la riscul aplicării unor sancțiuni pentru simpla întârziere a examinării unei alerte tehnice.

În acest sens, reiterăm propunerea înaintată anterior de membrii AmCham Moldova privind clarificarea faptului că termenul de raportare trebuie să curgă de la momentul stabilirii suspiciunii în urma evaluării efectuate de funcția de conformitate.

Text propus pentru art. 63 alin. (1) lit. a):
„...în cel mult 24 de ore de la stabilirea de către funcția de conformitate a suspiciunii, în urma evaluării efectuate conform alin. (5).”.

Totodată, solicităm includerea în art. 63 a clarificării potrivit căreia tranzacțiile nefinalizate sau refuzate din motive exclusiv tehnice ori comerciale, în absența unor elemente de suspiciune, nu fac obiectul raportării către Serviciu.

VI. Corelarea pragurilor valorice aplicabile obligațiilor de identificare și raportare
Art. 19 alin. (4) din proiect prevede obligația aplicării cel puțin a măsurilor de identificare și verificare a identității clientului în cazul tranzacțiilor ocazionale în numerar în valoare de cel puțin echivalentul a 2.000 EUR. În același timp, art. 63 alin. (10) stabilește obligația raportării remiterilor de bani a căror valoare reprezintă echivalentul a cel puțin 40.000 MDL.

Utilizarea unor monede diferite pentru stabilirea acestor praguri poate genera necorelări în aplicarea obligațiilor respective, în special în condițiile fluctuațiilor cursului de schimb valutar. Mai exact, în funcție de cursul EUR/MDL aplicabil la data efectuării operațiunii, pragul de 2.000 EUR poate depăși valoarea de 40.000 MDL, ceea ce înseamnă că o operațiune poate deveni supusă obligației de raportare înainte de atingerea pragului care declanșează obligația de identificare și verificare a identității clientului.

De exemplu, dacă la data efectuării operațiunii cursul oficial este de 20,50 MDL pentru 1 EUR, pragul de 2.000 EUR va constitui echivalentul a 41.000 MDL. În această situație, o remitere de bani în numerar în valoare de 40.500 MDL va depăși pragul de raportare prevăzut la art. 63 alin. (10), dar va rămâne sub pragul de 2.000 EUR prevăzut la art. 19 alin. (4). Prin urmare, entitatea raportoare va avea obligația de a raporta operațiunea, fără ca pragul valoric prevăzut de art. 19 alin. (4) să impună, în același timp, aplicarea măsurilor de identificare și verificare a identității clientului.

O asemenea situație poate crea dificultăți în colectarea și verificarea informațiilor necesare pentru completarea raportului, precum și în asigurarea unei aplicări coerente a obligațiilor legale. Problema devine cu atât mai relevantă în cazul fluctuațiilor cursului valutar, întrucât raportul dintre cele două praguri se poate modifica în timp, fără ca prevederile legale să ofere o corelare directă între acestea.

În acest context, considerăm oportună utilizarea unei monede de referință unitare pentru stabilirea pragurilor valorice prevăzute de proiect, fie MDL, fie EUR, cu indicarea expresă a regulii de conversie aplicabile și a datei la care urmează să fie determinat echivalentul în moneda națională. O asemenea abordare ar contribui la eliminarea eventualelor necorelări dintre obligațiile de identificare și cele de raportare, asigurând un cadru normativ mai clar, coerent și previzibil pentru entitățile raportoare.

VII. Proporționalitatea cerinței de aprobare a tranzacțiilor ocazionale cu persoanele expuse politic

Document semnat electronic. Pentru verificarea semnăturii a se accesa: https://msign.gov.md

A.P."Camera de Comerț Americană din Moldova"
Nr. 3678, cod fiscal 1009620002440
str. Pușkin 45B, Chișinău,Moldova, MD-2005
+373 22 211 781 /fax/ +373 22 211 782
info@amcham.md / www.amcham.md

Art. 39 alin. (1) lit. a) din proiect prevede obligația obținerii aprobării personalului de conducere de nivel superior atât pentru stabilirea sau continuarea relațiilor de afaceri cu persoane expuse politic (PEP), cât și pentru efectuarea tranzacțiilor ocazionale cu acestea.

Considerăm că extinderea acestei cerințe și asupra tranzacțiilor ocazionale poate genera dificultăți operaționale semnificative pentru entitățile raportoare, fără ca proiectul să stabilească mecanisme care să permită gestionarea eficientă a unor asemenea situații.

În practică, identificarea unei posibile coincidențe între datele clientului și informațiile din listele interne sau externe privind persoanele expuse politic nu confirmă, prin ea însăși, statutul de PEP. Confirmarea unei asemenea coincidențe poate necesita verificări suplimentare și implicarea subdiviziunilor specializate, inclusiv a personalului din back-office, pentru a exclude cazurile de omonimie sau alte potriviri false.

În același timp, obligativitatea obținerii aprobării conducerii de nivel superior înainte de efectuarea fiecărei tranzacții ocazionale cu o persoană confirmată ca PEP poate conduce la amânarea sau imposibilitatea executării operațiunilor în afara programului de lucru al subdiviziunilor responsabile, inclusiv în zilele de repaus sau după încheierea programului de lucru al sediului central. De exemplu, o tranzacție ocazională inițiată într-o zi de sâmbătă sau după ora 17:00 ar putea necesita suspendarea procesării până la obținerea aprobării conducerii, chiar dacă entitatea dispune de mecanisme adecvate de identificare, verificare și monitorizare a riscurilor asociate clientului.

Considerăm că aplicarea măsurilor de precauție sporită față de persoanele expuse politic trebuie să fie asigurată în mod efectiv, însă aprobarea conducerii de nivel superior pentru fiecare tranzacție ocazională poate reprezenta o cerință disproporționată din perspectiva caracterului punctual al operațiunii și a dificultăților de procesare pe care le generează.

În acest sens, propunem revizuirea art. 39 alin. (1) lit. a), prin limitarea obligației de obținere a aprobării personalului de conducere de nivel superior la stabilirea sau continuarea relațiilor de afaceri cu persoane expuse politic, iar în cazul tranzacțiilor ocazionale să fie prevăzută obligația aplicării măsurilor de precauție sporită corespunzătoare, în funcție de riscurile identificate.

VI. Proporționalitatea cerințelor privind instruirea și certificarea angajaților

Art. 12 instituie obligația entităților raportoare de a asigura instruirea și, după caz, certificarea angajaților ale căror atribuții sunt relevante pentru prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului.

Totodată, alin. (3) lit. c) extinde obligația de instruire și certificare cel puțin o dată la trei ani asupra „oricărui angajat abilitat cu funcții de asigurare a conformității politicilor și procedurilor cu cerințele legale" în domeniul respectiv.

Considerăm că formularea actuală poate permite o interpretare extensivă a categoriei de angajați vizați, incluzând persoane care participă doar indirect la anumite procese interne legate de AML/CFT, fără a exercita efectiv funcții specializate de conformitate.

Este importantă delimitarea clară între obligația generală de instruire a angajaților relevanți, care trebuie să fie adaptată atribuțiilor și nivelului de risc, și obligația de certificare profesională, care ar trebui să vizeze persoanele care exercită efectiv funcții specializate în domeniul conformității AML/CFT.

Document semnat electronic. Pentru verificarea semnăturii a se accesa: https://msign.gov.md

În acest sens, art. 12 din Regulamentul (UE) 2024/1624 instituie cerințe privind instruirea angajaților, fără a prevedea o obligație generală de certificare profesională pentru toate categoriile de personal vizate.

Propunem revizuirea art. 12 alin. (3) lit. c), prin eliminarea formulării generale referitoare la „orice angajat abilitat cu funcții de asigurare a conformității politicilor și procedurilor" sau prin delimitarea expresă a acestei categorii la persoanele care exercită efectiv atribuții specializate de conformitate AML/CFT.

În același timp, certificarea ar trebui să fie proporțională cu responsabilitățile efective ale persoanelor vizate, iar pentru ceilalți angajați relevanți să se mențină obligația de instruire periodică, adaptată funcțiilor și nivelului de risc.
Suplimentar, reiterăm propunerea înaintată anterior privind instituirea unei perioade tranzitorii pentru persoanele nou-numite sau nou-angajate în funcțiile specializate de conformitate AML/CFT. În redacția actuală, obligația de deținere a certificatului poate crea dificultăți practice în situațiile în care persoana este numită sau angajată ulterior intrării în vigoare a legii, iar procedura de certificare nu poate fi parcursă imediat. Considerăm necesară permiterea exercitării temporare a atribuțiilor sub supraveghere corespunzătoare, într-un termen limitat, până la obținerea certificatului.

De asemenea, propunem delimitarea expresă a categoriei de personal vizate de obligația de certificare la persoanele care exercită efectiv atribuții specializate în cadrul funcției de conformitate AML/CFT.

VII. Clarificarea termenului de păstrare a documentelor aferente contractelor individuale
Art. 123 reglementează obligația de păstrare a evidențelor și documentelor aferente relațiilor de afaceri și tranzacțiilor. Cu toate acestea, considerăm necesară clarificarea regimului documentelor aferente contractelor individuale sau operațiunilor încetate în cadrul unei relații de afaceri care continuă.

Calcularea termenului de păstrare exclusiv de la încetarea întregii relații de afaceri poate conduce la păstrarea pe suport fizic, pentru perioade îndelungate, a documentelor aferente unor contracte individuale ale căror obligații au fost stinse cu mult timp în urmă. O asemenea abordare generează costuri administrative și de arhivare, fără a fi evidentă necesitatea păstrării documentelor în format fizic pe întreaga durată a relației de afaceri.

În acest sens, propunem clarificarea posibilității eliminării documentelor pe suport fizic aferente contractelor individuale după expirarea termenului legal de păstrare calculat de la stingerea obligațiilor aferente contractului respectiv, cu menținerea evidențelor în format electronic și a dosarului KYC actualizat al relației de afaceri.

Text propus pentru art. 123:
„Pentru contractele de credit sau operațiunile individuale încetate în cadrul unei relații de afaceri continue, după expirarea a 5 ani de la stingerea obligațiilor aferente contractului respectiv, documentele pe suport fizic pot fi eliminate, entitatea raportoare păstrând evidențele în format electronic și dosarul KYC actualizat al relației de afaceri.".

VIII. Delimitarea procedurii de înregistrare a entităților raportoare de conectarea la sistemul goAML
Art. 4 alin. (2)–(3) reglementează cadrul aplicabil entităților raportoare, inclusiv obligațiile aferente înregistrării acestora. Considerăm necesară clarificarea regimului aplicabil entităților care dețin deja o licență sau autorizație emisă de Banca Națională a Moldovei ori de Comisia Națională a Pieței Financiare.

În acest context, este importantă delimitarea procedurii juridice de înregistrare a unei entități raportoare de formalitățile tehnice necesare pentru conectarea acesteia la sistemul informațional de raportare goAML.

Document semnat electronic. Pentru verificarea semnăturii a se accesa: https://msign.gov.md

A.P."Camera de Comerț Americană din Moldova"
Nr. 3678, cod fiscal 1009620002440
str. Pușkin 45B, Chișinău,Moldova, MD-2005
+373 22 211 781 /fax/ +373 22 211 782
info@amcham.md / www.amcham.md

Pentru entitățile care sunt deja supuse unui regim de licențiere și supraveghere prudențială, o eventuală neîndeplinire a formalităților tehnice de conectare nu ar trebui să conducă la interzicerea desfășurării unei activități pentru care acestea dețin deja autorizația necesară.

Prin urmare, reiterăm propunerea de exceptare a entităților licențiate sau autorizate de BNM și CNPF de la procedura administrativă de înregistrare, cu menținerea obligației de conectare la sistemul informațional de raportare și de respectare a cerințelor aferente transmiterii informațiilor către Serviciu.

IX. Clarificarea obligațiilor entităților raportoare în cazul discrepanțelor privind beneficiarul efectiv
Art. 24 reglementează obligațiile entităților raportoare în cazul identificării unor discrepanțe între informațiile privind beneficiarul efectiv și datele conținute în registrele relevante. Considerăm că mecanismul actual trebuie ajustat astfel încât obligațiile entității raportoare să nu depindă de acțiuni sau termene asupra cărora aceasta nu deține control.

În particular, entitatea raportoare nu are posibilitatea de a verifica în mod independent dacă clientul a depus o cerere de rectificare la autoritatea competentă și nici nu poate influența termenul de examinare a acesteia. Prin urmare, considerăm rezonabil ca obligația clientului să fie aceea de a prezenta entității raportoare, într-un termen determinat, dovada depunerii cererii de rectificare, iar obligația de raportare a discrepanței să intervină în cazul neprezentării acestei dovezi în termenul stabilit.

Text propus pentru art. 24 alin. (4) și (6):
„Clientul are obligația de a prezenta entității raportoare, în termen de 14 zile, dovada depunerii cererii de rectificare la ASP/SFS. Obligația entității raportoare de a raporta discrepanța intervine doar dacă clientul nu prezintă această dovadă în termenul stabilit."

X. Delimitarea modalităților de acces ale Serviciului la informații și sisteme informatice
Considerăm necesară clarificarea modalităților prin care Serviciul poate exercita dreptul de acces la informațiile și datele deținute de entitățile raportoare, în special în situațiile în care acestea utilizează infrastructuri IT sau servicii cloud comune la nivel de grup.

Formulările care permit accesarea informațiilor „în orice formă", fără delimitarea modalităților tehnice și a garanțiilor aplicabile, pot genera incertitudine cu privire la întinderea accesului solicitat și riscuri pentru securitatea informațiilor, integritatea sistemelor și continuitatea operațională a entităților raportoare.

Considerăm că dreptul de acces la informații trebuie exercitat prin mecanisme securizate, proporționale și documentate, care să permită obținerea datelor necesare exercitării atribuțiilor Serviciului, fără a presupune acces tehnic direct sau de la distanță la serverele de producție ori la infrastructura cloud partajată a grupului.

Text propus pentru art. 72 alin. (22) lit. b) și art. 85 alin. (4):
„Accesul se realizează prin furnizarea de extrase sau rapoarte prin canale securizate, fără acces tehnic direct sau de la distanță la serverele de producție ori la infrastructura cloud de grup."

În ceea ce privește solicitările de informații cu termen de executare mai mic de 24 de ore, considerăm necesară delimitarea expresă a situațiilor în care poate fi aplicat un asemenea termen. Acesta ar trebui să vizeze doar informațiile disponibile operațional și referitoare la tranzacții în curs, cu luarea în considerare a zilelor lucrătoare și a capacității tehnice rezonabile a entității raportoare de a furniza datele solicitate.

Document semnat electronic. Pentru verificarea semnăturii a se accesa: https://msign.gov.md

X. Termene diferențiate pentru elaborarea actelor normative secundare și a politicilor interne
Art. 124 alin. (4) și (5) stabilește că atât autoritățile cu funcții de supraveghere, cât și entitățile raportoare trebuie să elaboreze și să aprobe actele necesare pentru punerea în aplicare a legii până la data intrării în vigoare a acesteia.

Considerăm că această abordare nu reflectă pe deplin dependența dintre reglementările secundare emise de autorități și politicile și procedurile interne ale entităților raportoare.

În practică, elaborarea și actualizarea politicilor interne trebuie să țină cont nu doar de prevederile legii, ci și de actele normative secundare emise de autoritățile competente, care urmează să detalieze cerințele și modalitatea de aplicare a obligațiilor legale.

Prin urmare, impunerea aceluiași termen pentru autorități și entitățile raportoare poate crea situații în care entitățile sunt obligate să aprobe proceduri interne înainte de a cunoaște toate cerințele secundare aplicabile.

Este imperativ necesară stabilirea unor termene diferențiate, după cum urmează:
- autoritățile cu funcții de supraveghere să elaboreze și să aprobe actele normative necesare în termen de cel mult 3 luni de la adoptarea legii;
- entitățile raportoare să elaboreze și să aprobe politicile și procedurile interne până la data intrării în vigoare a legii, cu condiția ca actele normative secundare relevante să fi fost aprobate și publicate într-un termen care să permită adaptarea corespunzătoare a procedurilor interne.

În situația în care actele normative secundare nu sunt adoptate în termenul stabilit pentru autorități, entităților raportoare trebuie să li se acorde un termen rezonabil pentru actualizarea politicilor și procedurilor interne după publicarea acestora.

XI. Necesitatea includerii în textul legii a clarificărilor formulate în cadrul consultărilor publice
În cadrul procesului de consultare publică, SPCSB a oferit, în sinteza consultărilor, o serie de clarificări privind aplicarea anumitor prevederi ale proiectului, confirmând interpretări relevante pentru activitatea entităților raportoare. Cu toate acestea, respectivele clarificări nu au fost transpuse în textul proiectului.

Considerăm că menținerea acestor clarificări exclusiv într-un document de sinteză nu oferă suficientă securitate juridică, întrucât acesta nu are caracter normativ și nu poate substitui dispozițiile legii. În contextul obligațiilor AML/CFT și al regimului sancționator aplicabil, este esențial ca interpretările care determină întinderea obligațiilor entităților raportoare să fie reflectate expres în actul normativ.

Prin urmare, solicităm includerea următoarelor clarificări în articolele corespunzătoare ale proiectului:

a) Furnizorii de bunuri și servicii pentru necesitățile proprii ale entității raportoare
La art. 3 și art. 19 alin. (7) lit. a), se impune clarificarea faptului că furnizorii de bunuri și servicii achiziționate de entitatea raportoare pentru propriile necesități operaționale, precum servicii IT, mobilier, utilități sau alte servicii administrative, nu dobândesc calitatea de clienți ai entității raportoare în sensul legislației AML/CFT și nu fac obiectul măsurilor de precauție privind clienții doar în virtutea acestor raporturi comerciale.

b) Plățile în monedă fiduciară către/de la furnizorii de servicii de criptoactive
La art. 18, art. 35 și art. 38, solicităm clarificarea faptului că simpla executare de către o entitate raportoare a unei plăți în monedă fiduciară către sau de la un furnizor de servicii de criptoactive nu constituie, prin ea însăși, administrare de conturi de criptoactive sau stabilirea unei relații de corespondent în domeniul

Document semnat electronic. Pentru verificarea semnăturii a se accesa: https://msign.gov.md

A.P."Camera de Comerț Americană din Moldova"
Nr. 3678, cod fiscal 1009620002440
str. Pușkin 45B, Chișinău,Moldova, MD-2005
+373 22 211 781 /fax/ +373 22 211 782
info@amcham.md / www.amcham.md

criptoactivelor. În consecință, această operațiune nu trebuie să conducă la transferarea asupra entității raportoare a obligațiilor specifice furnizorilor de servicii de criptoactive, inclusiv a celor referitoare la adresele negăzduite.

c) Tranzacțiile nefinalizate din motive tehnice sau comerciale
La art. 63, în corelare cu art. 64, solicităm includerea expresă a clarificării potrivit căreia tranzacțiile care nu au fost finalizate sau au fost refuzate din motive exclusiv tehnice ori comerciale, în absența unor elemente care să genereze suspiciuni de spălare a banilor sau de finanțare a terorismului, nu constituie, prin ele însele, obiect al unei raportări către Serviciu.

d) Actualizările tehnice minore ale produselor digitale
La art. 10 alin. (2), solicităm precizarea că actualizările tehnice minore, lucrările de mentenanță și modificările operaționale ale produselor sau serviciilor digitale deja existente, care nu modifică în mod substanțial profilul de risc al acestora, nu impun efectuarea unei noi evaluări complete a riscurilor. O asemenea evaluare ar trebui să fie necesară atunci când modificările respective generează riscuri noi sau modifică în mod semnificativ riscurile identificate anterior.

e) Serviciile IT și cloud care nu implică delegarea funcțiilor AML/CFT
La art. 17, solicităm clarificarea faptului că utilizarea soluțiilor software, a infrastructurii IT și a serviciilor cloud, în măsura în care acestea au caracter tehnic și nu presupun delegarea atribuțiilor decizionale sau a funcțiilor AML/CFT ale entității raportoare, nu constituie externalizare în sensul art. 17 și nu intră, prin urmare, sub incidența obligației de notificare prealabilă.

f) Actualizarea periodică a datelor clienților
La art. 26 alin. (3), solicităm precizarea că actualizarea periodică a informațiilor privind clienții poate fi realizată și prin utilizarea automatizată a registrelor publice și a altor surse fiabile și independente, fără a impune reluarea integrală a procesului de identificare și verificare a identității clientului, în cazul în care informațiile disponibile sunt suficiente, actuale și nu există elemente care să indice necesitatea unor verificări suplimentare.

g) Achitarea ratei de credit de către un terț
La art. 20 alin. (1) lit. h) și i), solicităm clarificarea faptului că achitarea de către un terț a unei rate sau a unei obligații de plată aferente unui contract de credit încheiat cu un client existent nu determină, prin ea însăși, stabilirea unei relații de afaceri între entitatea raportoare și terțul plătitor și nu impune prezentarea unei procuri notariale, sub rezerva aplicării măsurilor de monitorizare și verificare corespunzătoare în funcție de riscurile identificate.

h) Solicitarea de clarificări privind datele beneficiarului efectiv și interdicția divulgării
La art. 24, în corelare cu art. 66, solicităm clarificarea faptului că solicitarea adresată clientului de a furniza explicații, documente sau informații suplimentare în vederea verificării ori actualizării datelor privind beneficiarul efectiv nu constituie, prin ea însăși, divulgare de informații cu privire la transmiterea unei raportări către Serviciu sau la existența unei analize AML/CFT. Această delimitare este necesară pentru a permite entităților raportoare să își îndeplinească obligațiile de actualizare și verificare a datelor fără riscul ca orice comunicare cu clientul în acest scop să fie interpretată drept încălcare a interdicției de divulgare.

AmCham Moldova consideră că observațiile și propunerile prezentate urmăresc îmbunătățirea calității reglementării și asigurarea unui cadru de implementare echilibrat, care să permită atingerea obiectivelor de

Document semnat electronic. Pentru verificarea semnăturii a se accesa: https://msign.gov.md

prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului, fără a genera sarcini administrative sau operaționale disproporționate pentru entitățile raportoare.

În acest sens, solicităm examinarea propunerilor formulate și integrarea acestora în versiunea definitivată a proiectului de lege.

Totodată, considerăm important ca eventualele diferențe dintre prevederile proiectului și actele normative europene transpuse să fie reexaminate, astfel încât transpunerea să asigure un nivel corespunzător de armonizare, fără instituirea unor obligații suplimentare care nu sunt justificate de specificul riscurilor naționale.

AmCham Moldova își exprimă disponibilitatea de a participa la discuții suplimentare cu autoritățile competente pentru clarificarea aspectelor semnalate și identificarea unor soluții legislative echilibrate, care să asigure atât eficacitatea mecanismului AML/CFT, cât și aplicabilitatea practică a noilor cerințe.

Cu respect,

Mila Malairău
Director Executiv
A.P. „Camera de Comerț Americană din Moldova”

Document semnat electronic. Pentru verificarea semnăturii a se accesa: https://msign.gov.md

AmCham Moldova
fighting for your business

A.P."Camera de Comerț Americană din Moldova"
Nr. 3678, cod fiscal 1009620002440
str. Pușkin 45B, Chișinău,Moldova, MD-2005
+373 22 211 781 /fax/ +373 22 211 782
info@amcham.md / www.amcham.md

Către: Andrian MUNTEANU
Director al Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor

Nr. 164 din 10.11.2026

Ref.: Comentarii și propuneri la proiectul de lege privind procedura de constatare a încălcărilor în domeniul prevenirii spălării banilor şi finanțării terorismului şi modul de aplicare a sancțiunilor

Stimate Domnule Munteanu,

Vă salutăm în numele Camerei de Comerț Americane din Moldova (în continuare „AmCham Moldova").

AmCham Moldova a examinat versiunea actualizată a proiectului de lege privind procedura de constatare a încălcărilor în domeniul prevenirii spălării banilor și finanțării terorismului și modul de aplicare a sancțiunilor, precum și sinteza obiecțiilor și propunerilor formulate în cadrul consultării publice.

Susținem obiectivul consolidării cadrului național de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului, inclusiv prin instituirea unor mecanisme eficiente de supraveghere și sancționare. Totodată, eficiența acestor mecanisme trebuie asigurată în concordanță cu principiile legalității, proporționalității, previzibilității și individualizării răspunderii, precum și cu garanțiile procedurale aferente dreptului la apărare.

În acest context, deși salutăm ajustările operate în versiunea actualizată a proiectului, apreciem că anumite soluții din proiect necesită reexaminare. Argumentele prezentate în sinteza autorului nu înlătură preocupările semnalate de mediul de afaceri, întrucât nu răspund suficient riscurilor de aplicare disproporționată a sancțiunilor, incertitudinii juridice și afectării drepturilor entităților supuse controlului. Prin urmare, reiterăm solicitările formulate de AmCham Moldova și prezentăm suplimentar argumentele care justifică menținerea acestora.

I. Comentarii și propuneri la proiectul de lege privind procedura de constatare a încălcărilor în domeniul prevenirii spălării banilor și finanțării terorismului și modul de aplicare a sancțiunilor
1. La art. 2 – Obstrucționarea procedurii de control și noțiunea de „cifră de afaceri anuală totală"
Cu referire la noțiunea de obstrucționare a procedurii de control, deși remarcăm introducerea termenului „nejustificată" în privința întârzierii și a lipsei persoanei la adresa indicată, considerăm necesară evaluarea motivelor care au determinat prezentarea cu întârziere sau incompletă ori eronată a informațiilor și documentelor solicitate, inclusiv în situații de forță majoră sau în alte circumstanțe obiective care nu pot fi imputate entității raportoare.

Simpla constatare a depășirii unui termen sau a caracterului incomplet ori a unei erori materiale în cadrul informațiilor prezentate nu ar trebui să conducă automat la calificarea conduitei drept obstrucționare. O asemenea abordare ar putea atrage răspunderea entității chiar și în situații în care aceasta a acționat cu diligență, dar s-a confruntat cu impedimente obiective, tehnice sau operaționale.

În acest sens, apreciem necesară clarificarea faptului că la calificarea conduitei drept obstrucționare urmează să fie luate în considerare caracterul imputabil al faptei, existența unei justificări obiective, diligențele întreprinse de entitatea raportoare și impactul concret asupra desfășurării controlului, prin corelarea

Document semnat electronic. Pentru verificarea semnăturii a se accesa: https://msign.gov.md

definiției de la art. 2 alin. (2) cu formularea de la art. 58 alin. (1) („furnizarea cu bună-știință a unor informații false ori incomplete”).

Cu referire la noțiunea de „cifră de afaceri anuală totală”, atragem atenția că utilizarea acesteia poate conduce la sancțiuni disproporționate pentru entitățile care desfășoară concomitent activități supuse reglementărilor AML/CFT și alte activități economice care nu fac obiectul supravegherii în acest domeniu. Includerea în baza de calcul a veniturilor generate din activități care nu au legătură cu statutul de entitate raportoare și cu obligațiile AML/CFT nu reflectă în mod adecvat dimensiunea activității în cadrul căreia a fost constatată încălcarea.

Înțelegem argumentul autorului potrivit căruia Directiva (UE) 2024/1640 utilizează cifra de afaceri anuală totală ca reper pentru stabilirea nivelului maxim al sancțiunilor. Totuși, stabilirea unui plafon maxim de sancționare la nivel european nu înlătură obligația autorității naționale de a individualiza sancțiunea în funcție de natura și gravitatea încălcării, de activitatea în cadrul căreia aceasta a fost comisă și de raportul dintre încălcare și dimensiunea economică relevantă a entității.

Prin urmare, faptul că cifra de afaceri anuală totală poate constitui un reper pentru determinarea plafonului maxim nu justifică aplicarea mecanică a procentului respectiv asupra veniturilor provenite din activități economice care nu sunt supuse supravegherii AML/CFT. O asemenea abordare poate conduce la situații în care două entități care au comis încălcări comparabile, în cadrul aceleiași activități reglementate, sunt expuse unor sancțiuni semnificativ diferite exclusiv din cauza veniturilor generate de alte activități economice.
Extinderea bazei de calcul la nivelul rețelei încalcă principiul autonomiei juridice și contabile a societăților, generând amenzi cu caracter confiscatoriu care depășesc totalul activelor entității locale și conducând la falimentul inevitabil al acesteia, contrar principiului european al proporționalității sancțiunilor.

Suplimentar, în cazul instituțiilor de credit și al instituțiilor financiare, situațiile financiare întocmite conform standardelor IFRS nu operează cu indicatorul contabil „cifră de afaceri”, ci cu venituri din dobânzi, taxe și comisioane. În legislația bancară europeană (art. 66 alin. (2) din Directiva 2013/36/UE – CRD), baza de calcul pentru sancțiunile procentuale o constituie veniturile operaționale nete (după deducerea cheltuielilor cu dobânzile și comisioanele cedate), iar nu rulajele sau încasările brute.

Totodată, la art. 26 alin. (4) pct. 1) lit. c), proiectul prevede că, în cazul grupurilor, cifra de afaceri relevantă se determină pe baza situațiilor financiare consolidate ale societății-mamă de cel mai înalt rang. Pentru instituțiile financiare și entitățile din Republica Moldova care sunt filiale ale unor grupuri internaționale, raportarea amenzii de până la 10% la cifra de afaceri globală a societății-mamă din străinătate (în condițiile în care încălcarea a avut loc exclusiv la nivelul filialei locale din Republica Moldova, fără implicarea societății-mamă) încalcă principiul constituțional al caracterului personal al răspunderii și al proporționalității (art. 46 și art. 54 din Constituție), putând conduce la o sancțiune care depășește capitalul propriu al entității din Republica Moldova.În acest sens, propunem definirea distinctă a noțiunii de „cifră de afaceri anuală aferentă activității reglementate AML/CFT” și utilizarea acesteia în toate dispozițiile proiectului care prevăd calcularea sancțiunilor în funcție de cifra de afaceri, după cum urmează:
„Cifra de afaceri anuală aferentă activității reglementate AML/CFT – reprezintă veniturile obținute pe teritoriul Republicii Moldova de entitatea raportoare din activitățile pentru care aceasta are calitatea de entitate raportoare în sensul Legii privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului calculate conform celor mai recente situații financiare disponibile.”.

2. La art. 8, propunem substituirea sintagmei „3 zile lucrătoare” cu sintagma „10 zile lucrătoare”.
În cazul entităților raportoare, efectuarea controlului presupune, de regulă, furnizarea unui volum semnificativ de informații și documente, inclusiv informații privind clienții și tranzacțiile, registre și rapoarte,

Document semnat electronic. Pentru verificarea semnăturii a se accesa: https://msign.gov.md

A.P."Camera de Comerț Americană din Moldova"
Nr. 3678, cod fiscal 1009620002440
str. Pușkin 45B, Chișinău,Moldova, MD-2005
+373 22 211 781 /fax/ +373 22 211 782
info@amcham.md / www.amcham.md

documente aferente cadrului de administrare și control intern, informații privind sistemele informaționale, precum și date care pot necesita extragerea și consolidarea informației din mai multe sisteme și implicarea concomitentă a mai multor subdiviziuni ale entității.

Un termen de numai 3 zile lucrătoare poate fi insuficient pentru identificarea persoanelor responsabile, organizarea activității subdiviziunilor relevante, asigurarea disponibilității personalului și pregătirea condițiilor necesare desfășurării controlului.

Înțelegem că notificarea prealabilă nu reprezintă termenul acordat entității pentru prezentarea tuturor documentelor și informațiilor solicitate în cadrul controlului. Totuși, această distincție nu înlătură problema semnalată. Termenul de notificare trebuie să permită entității să se organizeze în mod corespunzător pentru desfășurarea controlului, inclusiv prin desemnarea persoanelor de contact, implicarea subdiviziunilor relevante și asigurarea accesului la informațiile necesare.

Un termen prea scurt poate afecta nu doar capacitatea entității de a coopera eficient cu autoritatea, ci și calitatea și rapiditatea informațiilor furnizate. Prin urmare, acordarea unui termen de 10 zile lucrătoare nu urmărește tergiversarea controlului, ci asigurarea condițiilor pentru desfășurarea acestuia în mod eficient și ordonat.

În acest sens, reiterăm propunerea de substituire la art. 8_a termenului de 3 zile lucrătoare cu termenul de 10 zile lucrătoare.

3. La art. 9, propunem instituirea unei căi de atac separate și accelerate pentru contestarea viciilor de legalitate evidente ale ordinului de control, precum lipsa competenței organului emitent, lipsa temeiului legal al controlului sau lipsa elementelor obligatorii prevăzute la alin. (2).

Înțelegem argumentul autorului potrivit căruia legalitatea ordinului de control poate fi examinată odată cu contestarea deciziei finale și că instituirea unei căi de atac separate ar putea genera proceduri paralele. Totuși, această abordare nu oferă un remediu efectiv în situațiile în care viciul privește însăși legalitatea inițierii controlului.

Controlul administrativ poate presupune accesul autorității la informații confidențiale, documente interne, date despre clienți și tranzacții, precum și mobilizarea unor resurse operaționale semnificative. În cazul în care ordinul este emis de un organ necompetent sau fără un temei legal corespunzător, examinarea legalității acestuia doar după finalizarea controlului poate lipsi entitatea de protecția efectivă împotriva unei ingerințe nelegale.

Mai mult, propunerea AmCham nu urmărește instituirea unei căi generale de contestare a oportunității sau necesității controlului și nici suspendarea automată a procedurii. Dimpotrivă, aceasta limitează expres contestarea separată la vicii fundamentale și obiectiv verificabile, menținând regula contestării ordinului odată cu decizia finală pentru celelalte situații.

Prin urmare, existența unei căi de atac restrânse, cu termene accelerate și fără efect suspensiv automat, nu ar trebui să fie privită ca o dublare a procedurii administrative, ci ca o garanție procedurală minimă împotriva exercitării nelegale a competențelor de control.

Propunem expunerea alin. (3) în următoarea redacție:

Document semnat electronic. Pentru verificarea semnăturii a se accesa: https://msign.gov.md

„(3) Ordinul de efectuare a controlului se contestă, de regulă, odată cu decizia emisă în conformitate cu art. 21.”.

Totodată, propunem introducerea unui nou alin. (4), cu următorul cuprins:
„(4) Prin excepție de la alin. (3), entitatea raportoare poate contesta separat, în instanța de contencios administrativ, ordinul de efectuare a controlului, în termen de 3 zile lucrătoare de la comunicare, exclusiv pentru motive de necompetență a autorității emitente, lipsă a temeiului legal al controlului sau lipsă a elementelor obligatorii prevăzute la alin. (2). Instanța se pronunță în termen de 5 zile lucrătoare de la sesizare. Contestarea ordinului de control, potrivit prezentului alineat, nu suspendă de drept desfășurarea procedurii de control, cu excepția cazului în care instanța dispune altfel.”

4. La art. 12, propunem înlocuirea lit. a) de la alin. (2) și introducerea unui nou alineat, după cum urmează:
„(2) Solicitarea organului cu funcții de supraveghere menționată la alin. (1) va conține:
a) termenul rezonabil, care nu poate depăși 5 zile, și forma în care informațiile sau documentele urmează a fi prezentate; la cererea scrisă și motivată a entității raportoare, formulată înainte de expirarea termenului stabilit, organul cu funcții de supraveghere poate prelungi acest termen, ținând cont de volumul și complexitatea informațiilor sau documentelor solicitate;
b) scopul solicitării.

(4) Cererea de prelungire a termenului prevăzut la alin. (2) lit. a) se soluționează în cel mult 2 zile lucrătoare de la primire, iar respingerea acesteia se motivează în scris.”.

Considerăm că termenul de 5 zile poate fi adecvat pentru solicitările simple și punctuale, însă nu este întotdeauna suficient pentru informațiile complexe, care presupun extragerea datelor din sisteme informatice diferite, reconcilierea informațiilor, verificări interne sau implicarea mai multor subdiviziuni.

Argumentul potrivit căruia prelungirea termenului ar putea afecta eficiența controlului nu justifică excluderea oricărei posibilități de adaptare a acestuia la circumstanțele concrete. Propunerea AmCham nu instituie un drept automat al entității de a amâna prezentarea informațiilor, ci un mecanism controlat, condiționat de o cerere motivată și de aprecierea autorității asupra volumului și complexității informațiilor solicitate.

În lipsa unui asemenea mecanism, entitățile pot fi puse în situația de a alege între prezentarea unor informații neverificate sau incomplete și riscul aplicării unei sancțiuni pentru nerespectarea termenului. O asemenea consecință nu servește obiectivului controlului și poate afecta calitatea constatărilor autorității.

Prin urmare, reiterăm necesitatea instituirii posibilității de prelungire a termenului, în condițiile și limitele propuse.

5. La art. 13 alin. (2) – Dreptul de acces la informațiile și probele relevante pentru apărare
Considerăm necesară precizarea expresă că excluderea de la dreptul de acces vizează exclusiv informațiile care ar permite identificarea avertizorului și documentele de lucru pur interne ale autorității, lipsite de valoare probatorie proprie, fără a putea include probele pe care se întemeiază efectiv decizia de sancționare.

Înțelegem necesitatea protejării identității persoanelor care semnalează posibile încălcări, precum și a documentelor interne și a corespondenței autorităților. Totuși, protejarea acestor informații nu trebuie să conducă la limitarea accesului entității la materialul probator utilizat pentru fundamentarea unei decizii care îi poate atrage răspunderea.

Document semnat electronic. Pentru verificarea semnăturii a se accesa: https://msign.gov.md

A.P."Camera de Comerț Americană din Moldova"
Nr. 3678, cod fiscal 1009620002440
str. Pușkin 45B, Chișinău,Moldova, MD-2005
+373 22 211 781 /fax/ +373 22 211 782
info@amcham.md / www.amcham.md

Dreptul autorității de a proteja sursele informațiilor și documentele interne trebuie conciliat cu dreptul entității de a cunoaște și combate probele care stau la baza acuzațiilor formulate împotriva sa. În caz contrar, entitatea ar putea fi sancționată în baza unor informații pe care nu le poate examina și asupra cărora nu poate formula apărări efective.

Prin urmare, considerăm că distincția dintre informațiile protejate și probele utilizate efectiv pentru fundamentarea deciziei trebuie să fie stabilită expres în lege, pentru a evita interpretările extensive ale excepțiilor de la dreptul de acces.

Propunem expunerea alin. (2) în următoarea redacție:
„(2) Dreptul de acces la informațiile care o vizează nu include accesul entității raportoare supuse controlului la documentele de lucru interne ale organului cu funcții de supraveghere lipsite de valoare probatorie proprie, la corespondența cu alte autorități din domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor, precum și la informațiile transmise organului cu funcții de supraveghere de către orice persoană fizică sau juridică care semnalează posibile încălcări, sau la orice date care ar permite identificarea acesteia. Excepțiile prevăzute la prezentul alineat nu pot fi opuse entității raportoare cu privire la probele pe care se întemeiază efectiv decizia adoptată în conformitate cu art. 22, acestea rămânând supuse regulii de la art. 22 alin. (2)."

6. La art. 16 și art. 17 – Ridicarea documentelor originale și dreptul de a nu contribui la propria incriminare
a) Propunem înlocuirea lit. c) de la alin. (2) și introducerea unui nou alin. (3), după cum urmează:
„c) să ridice, cu titlu de excepție și doar atunci când obținerea de copii este imposibilă din motive obiective sau insuficientă pentru evitarea ascunderii, modificării ori distrugerii acestora, registrele și documentele originale menționate la lit. a);

(3) Ridicarea registrelor și documentelor originale conform alin. (2) lit. c) se aprobă în prealabil, în scris, de către conducătorul organului cu funcții de supraveghere sau de o persoană împuternicită de acesta și se consemnează într-un proces-verbal de predare-primire, cu inventarul detaliat al documentelor ridicate, semnat de angajații organului cu funcții de supraveghere și de reprezentanții entității raportoare. Documentele originale ridicate se restituie entității raportoare în termen de cel mult 30 de zile lucrătoare de la data ridicării; acest termen poate fi prelungit motivat, o singură dată, cu cel mult 30 de zile lucrătoare, cu informarea scrisă prealabilă a entității raportoare."

Simpla invocare a necesității ridicării documentelor originale nu este suficientă pentru a asigura protecția intereselor entității raportoare. Ridicarea originalelor poate afecta desfășurarea activității curente, executarea obligațiilor legale și contractuale, precum și capacitatea entității de a prezenta documente în cadrul altor proceduri administrative sau judiciare.

În acest sens, considerăm că ridicarea originalelor trebuie să reprezinte o măsură excepțională, aplicată numai atunci când obținerea copiilor nu este posibilă sau nu oferă garanții suficiente pentru atingerea scopului controlului. Aprobarea prealabilă, inventarierea documentelor și stabilirea unui termen de restituire sunt garanții procedurale necesare, care nu împiedică autoritatea să își exercite atribuțiile.

b) Dreptul persoanei fizice de a nu contribui la propria incriminare
Propunem introducerea unui nou alin. (5) la art. 17, cu următorul cuprins:
„(5) Persoana fizică vizată personal de o eventuală sancțiune conform art. 29 are dreptul de a refuza să ofere explicații care ar contribui la propria incriminare. Exercitarea acestui drept nu poate fi calificată drept obstrucționare a procedurii de control în sensul art. 58 și nu poate constitui, prin ea însăși, o circumstanță

Document semnat electronic. Pentru verificarea semnăturii a se accesa: https://msign.gov.md

agravantă în sensul art. 25 alin. (2), fără a aduce atingere obligației entității raportoare, ca atare, de a pune la dispoziție documentele și informațiile obiective solicitate conform art. 12.”.

Considerăm că trebuie făcută o distincție clară între obligația entității raportoare de a pune la dispoziția autorității documentele și informațiile obiective solicitate și dreptul persoanei fizice care riscă să fie sancționată personal de a nu furniza declarații sau explicații care ar putea contribui la propria incriminare.

Aceste două situații nu trebuie confundate. Dreptul persoanei fizice de a nu contribui la propria incriminare nu poate fi interpretat ca o derogare generală de la obligația entității de cooperare cu autoritatea, dar nici obligația de cooperare a entității nu poate justifica constrângerea unei persoane fizice să furnizeze explicații autoincriminatoare.

În lipsa unei delimitări exprese, exercitarea dreptului la apărare ar putea fi calificată drept obstrucționare a controlului sau ar putea fi utilizată ca element agravant la individualizarea sancțiunii. O asemenea interpretare ar afecta caracterul efectiv al garanțiilor procedurale.

7. Potrivit art. 20 alin. (1), entitatea raportoare supusă controlului are dreptul de a prezenta organului cu funcții de supraveghere obiecții motivate asupra raportului de control, în formă scrisă, în termen de 5 zile de la momentul primirii acestuia.

Considerăm că reducerea termenului de la 14 zile la 5 zile nu este suficient justificată și poate afecta exercitarea efectivă a dreptului entității supuse controlului de a formula obiecții asupra constatărilor autorității.

Înțelegem argumentul autorului potrivit căruia procedura specială de supraveghere AML/CFT trebuie să asigure celeritatea controlului și că entitatea are posibilitatea de a prezenta explicații și în timpul desfășurării acestuia. Totuși, explicațiile formulate pe parcursul controlului nu sunt echivalente cu obiecțiile asupra raportului final. Acestea din urmă presupun examinarea integrală a constatărilor autorității, verificarea documentelor și a probelor invocate, identificarea eventualelor erori de fapt sau de drept și formularea unei poziții motivate.

Directiva (UE) 2024/1640 impune respectarea efectivă a dreptului persoanei sau entității vizate de a fi ascultată, iar aspectele procedurale care nu sunt armonizate expres rămân, în principiu, la latitudinea legislației naționale. În acest context, nu identificăm o justificare suficientă pentru reducerea termenului național existent de 14 zile la doar 5 zile.

Mai mult, termenul trebuie analizat în coroborare cu nivelul sancțiunilor prevăzute de proiect. În condițiile în care constatările raportului pot constitui temei pentru aplicarea unor sancțiuni pecuniare semnificative, acordarea unui termen de numai 5 zile pentru examinarea raportului, verificarea documentelor, colectarea probelor și formularea obiecțiilor poate fi insuficientă pentru exercitarea efectivă a dreptului la apărare.

Este relevant și faptul că, în cadrul european de implementare a Directivei (UE) 2024/1640, proiectele de standarde tehnice elaborate pentru procedurile sancționatorii pun accent pe respectarea efectivă a dreptului de a fi audiat și prevăd, pentru procedura aferentă penalităților periodice, un termen de până la 4 săptămâni pentru prezentarea observațiilor scrise.

De asemenea, întrucât potrivit art. 29 alin. (1) lit. b) și c) pot fi sancționate personal și persoanele fizice (membrii organului de conducere, managerul responsabil cu funcția de conformitate, coordonatorul funcției de conformitate), raportul de control trebuie comunicat și persoanelor fizice nominalizate ca fiind

Document semnat electronic. Pentru verificarea semnăturii a se accesa: https://msign.gov.md

A.P."Camera de Comerț Americană din Moldova"
Nr. 3678, cod fiscal 1009620002440
str. Pușkin 45B, Chișinău,Moldova, MD-2005
+373 22 211 781 /fax/ +373 22 211 782
info@amcham.md / www.amcham.md

responsabile conform art. 19 alin. (2) lit. g), acordându-li-se același drept și termen de a prezenta obiecții în nume propriu.

Prin urmare, reiterăm propunerea de menținere a termenului existent de 14 zile pentru prezentarea obiecțiilor asupra raportului de control.

Totodată, considerăm oportună instituirea expresă a posibilității ca entitatea să solicite prelungirea termenului atunci când raportul conține un volum considerabil de constatări sau necesită verificarea unor informații ori documente de natură tehnică, financiară sau juridică.

Această abordare ar asigura un echilibru rezonabil între necesitatea desfășurării cu celeritate a procedurii de control și dreptul entității de a prezenta în mod efectiv și documentat poziția sa asupra constatărilor autorității.

Propunem expunerea art. 20 alin. (1) și (2) în următoarea redacție:
„(1) Entitatea raportoare supusă controlului, precum și persoanele fizice indicate în raportul de control ca fiind responsabile de săvârșirea încălcărilor, au dreptul de a prezenta Serviciului obiecții motivate asupra raportului de control, în formă scrisă, în termen de 14 zile de la momentul primirii acestuia. La cererea motivată a subiectului vizat, în funcție de complexitatea și volumul constatărilor, acest termen poate fi prelungit cu cel mult 14 zile.
(2) Obiecțiile prezentate sunt examinate de către Serviciu în termen de 14 zile de la primirea acestora. În urma examinării, Serviciul emite un raport suplimentar motivat prin care admite sau respinge obiecțiile, care este adus la cunoștință imediat subiectului vizat."

8. Considerăm necesară reformularea art. 21 alin. (4) și (5), astfel încât amânarea publicării sau publicarea sub formă anonimizată să devină regula pentru sancțiunile pecuniare semnificative și măsurile administrative severe, până la expirarea termenului de contestare sau soluționarea definitivă a căii de atac, iar publicarea imediată să rămână o excepție, justificată expres.

Înțelegem obiectivul transparenței activității autorităților de supraveghere și necesitatea informării publicului cu privire la măsurile aplicate entităților raportoare. Totuși, publicarea unei decizii de sancționare înainte ca aceasta să devină definitivă poate produce consecințe reputaționale și comerciale semnificative, care nu pot fi înlăturate integral nici în situația în care decizia este ulterior anulată sau modificată.

Aceste efecte pot include pierderea încrederii clienților și partenerilor, afectarea relațiilor comerciale și deteriorarea reputației entității pe piață. Prin urmare, publicarea anticipată nu reprezintă o simplă măsură de transparență, ci poate genera consecințe cu caracter practic ireversibil.

Faptul că entitatea are dreptul de a contesta decizia nu înlătură aceste efecte. Dimpotrivă, tocmai existența unei căi de atac și posibilitatea modificării sau anulării deciziei justifică instituirea unei garanții privind momentul publicării. Mai mult, potrivit art. 23 alin. (1) din proiect, deciziile Serviciului sunt executorii doar din momentul expirării termenului de contestare sau din momentul rămânerii definitive a hotărârii judecătorești; executarea imediată a sancțiunii reputaționale prin publicare înainte ca decizia să devină executorie este contradictorie juridic.

Propunerea AmCham nu exclude publicarea deciziilor și nici nu împiedică autoritatea să informeze publicul în situații excepționale. Aceasta stabilește o regulă generală de publicare după expirarea termenului de

Document semnat electronic. Pentru verificarea semnăturii a se accesa: https://msign.gov.md

contestare sau după soluționarea definitivă a căii de atac și permite publicarea anticipată atunci când există un risc iminent pentru stabilitatea sistemului financiar, clienți sau terți.

Respectiv, propunem substituirea alin. (4) și (5), după cum urmează:
„(4) Organele cu funcții de supraveghere asigură publicarea, pe pagina web oficială, într-un format accesibil, a deciziilor de aplicare a sancțiunilor pecuniare, a măsurilor administrative și a penalităților cu titlu cominatoriu, după expirarea termenului de contestare prevăzut de Codul administrativ sau, în cazul contestării, după rămânerea definitivă și irevocabilă a hotărârii judecătorești.

(5) Prin derogare de la alin. (4), organul cu funcții de supraveghere poate dispune publicarea deciziei anterior rămânerii definitive a acesteia numai atunci când publicarea imediată este necesară pentru prevenirea unui risc iminent pentru stabilitatea sistemului financiar bancar sau non-bancar, pentru clienți sau pentru terți. Decizia de publicare anticipată se adoptă separat și motivat și se comunică entității raportoare.”.

9. La art. 21, propunem introducerea unui nou alineat (12), cu următorul cuprins:
„(12) Pentru sancțiunile pecuniare al căror cuantum maxim posibil depășește echivalentul în lei al sumei de 100 000 de euro, precum și pentru măsurile administrative prevăzute la art. 27 alin. (2) lit. e) și g), decizia prevăzută la alin. (1) se adoptă de o comisie sau de un comitet intern de sancționare, constituit prin regulamentul intern al organului cu funcții de supraveghere, distinct de subdiviziunea sau de angajații care au efectuat controlul.”.

Considerăm că separarea funcției de investigare și constatare a încălcărilor de funcția de adoptare a deciziei de sancționare reprezintă o garanție importantă de obiectivitate și imparțialitate (similar modelului Comisiei de Sancțiuni din cadrul ACPR în Franța), în special în cazurile în care sunt vizate sancțiuni pecuniare de valoare ridicată sau măsuri administrative cu impact major asupra activității entității.

Argumentul eficienței administrative nu este suficient pentru a justifica concentrarea acestor atribuții în cadrul aceleiași subdiviziuni sau în sarcina acelorași angajați. Separarea funcțională nu presupune crearea unei autorități distincte și nici instituirea unei proceduri excesiv de complexe. Comisia sau comitetul poate fi constituit în cadrul organului de supraveghere, prin regulament intern, cu respectarea unor reguli clare privind componența și competențele sale.

O asemenea soluție ar contribui la examinarea independentă a materialelor controlului, la verificarea temeiniciei constatărilor și la individualizarea corespunzătoare a sancțiunii. Importanța acestor garanții este cu atât mai mare cu cât proiectul instituie sancțiuni care pot avea consecințe economice și reputaționale semnificative.

10. La Capitolul III (art. 26) și Capitolul IV (art. 35–62) – Proporționalitatea nivelului sancțiunilor, considerăm disproporționat nivelul sancțiunilor propuse, în special pentru entitățile din sectorul financiar și pentru persoanele fizice.

Proiectul majorează semnificativ expunerea financiară a entităților raportoare, instituind sancțiuni care pot ajunge la valori de ordinul a 10 milioane EUR sau la un procent semnificativ din cifra de afaceri, concomitent cu posibilitatea aplicării unor sancțiuni suplimentare în anumite situații.

Directiva (UE) 2024/1640 stabilește, pentru anumite încălcări grave, repetate sau sistematice, niveluri maxime de referință de cel puțin 10 milioane EUR ori 10% din cifra de afaceri anuală, iar pentru instituțiile de credit și instituțiile financiare prevede un regim specific.

Document semnat electronic. Pentru verificarea semnăturii a se accesa: https://msign.gov.md

A.P."Camera de Comerț Americană din Moldova"
Nr. 3678, cod fiscal 1009620002440
str. Pușkin 45B, Chișinău,Moldova, MD-2005
+373 22 211 781 /fax/ +373 22 211 782
info@amcham.md / www.amcham.md

Totuși, faptul că directiva stabilește anumite niveluri minime ale sancțiunilor maxime pe care statele membre trebuie să le poată aplica nu înlătură obligația legiuitorului național de a asigura proporționalitatea sancțiunii concrete și corelarea acesteia cu gravitatea faptei. Cerința de a asigura sancțiuni efective, proporționale și disuasive presupune inclusiv evitarea aplicării unor sancțiuni excesive în raport cu natura și consecințele încălcării.

În mod particular, în versiunea actualizată a proiectului semnalăm trei aspecte critice:
a) La art. 26 alin. (4) pct. 1) lit. b), în noua versiune a proiectului au fost eliminate cuvintele „până la" din fața expresiei „10% din cifra de afaceri anuală totală", ceea ce creează aparența unei cote fixe de 10%, în contradicție chiar cu art. 35–62 alin. (2) lit. f) din proiect și cu art. 56 alin. (3) din Directiva (UE) 2024/1640;
b) În tot cuprinsul Capitolului IV (art. 35–62 alin. (2) lit. e) și f)), autorul a instituit un prag **minim** obligatoriu de 5 000 000 de lei pentru toate entitățile prevăzute la art. 4 alin. (1) pct. 1) și 2) (categorie care include nu doar băncile, ci și casele de schimb valutar, organizațiile de creditare nebancară, brokerii de asigurări și prestatorii de servicii de plată) și de 1 000 000 de lei pentru celelalte entități raportoare, fără posibilitatea aplicării doar a măsurilor administrative la alin. (2). Subliniem că Directiva (UE) 2024/1640 reglementează exclusiv plafonul **maxim** al sancțiunilor, fără a impune un prag minim de pornire. Conform jurisprudenței Republicii Moldova, stabilirea unor limite minime excesive ale amenzilor, care împiedică autoritatea sau instanța de judecată să individualizeze sancțiunea sub acest prag în funcție de circumstanțele cauzei și de capacitatea de plată, contravine Constituției și principiului proporționalității. Curtea de Justiție a UE a statuat legat de aplicarea principiului proporționalității în amenzile administrative că, "deși cifra de afaceri agregată poate delimita limita superioară pentru asigurarea efectului disuasiv, ea nu poate fi utilizată ca bază automată de calcul matematic, fiind obligatorie respectarea principiului proporționalității prin raportare la realitatea economică și specificul diviziei unde s-a produs încălcarea";
c) La art. 26 alin. (4) pct. 2) și în Capitolul IV (art. 35–62 alin. (2) lit. c) și d)), menținerea plafonului de până la 5 000 000 de euro pentru persoanele fizice din Republica Moldova (atât conducerea superioară, cât și salariații de execuție) este vădit disproporționată față de nivelul veniturilor salariale din Republica Moldova și va descuraja profesioniștii calificați să ocupe funcții de conformitate sau de conducere.

În plus, trebuie avut în vedere că proiectul reglementează mai multe mecanisme de individualizare și majorare a sancțiunilor. Aplicarea succesivă a acestora poate conduce la o expunere financiară considerabilă, inclusiv în situații în care încălcarea are un impact limitat sau nu a produs consecințe semnificative asupra eficacității sistemului AML/CFT.

Prin urmare, reiterăm necesitatea reexaminării nivelului sancțiunilor și a mecanismelor de aplicare a acestora, astfel încât sancțiunile să fie efectiv corelate cu gravitatea concretă a încălcării, caracterul intenționat sau neintenționat al conduitei, durata, consecințele și impactul acesteia asupra obiectivelor legislației AML/CFT.

În acest sens, propunem:
1) La art. 26 alin. (4) pct. 1) lit. b), reintroducerea cuvintelor „până la" în fața textului „10% din cifra de afaceri anuală totală";
2) În tot cuprinsul Capitolului IV (art. 35–62 alin. (2) lit. e) și f)), reducerea limitelor minime și includerea măsurilor administrative, după cum urmează:
„e) măsuri administrative și/sau sancțiune pecuniară de la 100 000 de lei până la echivalentul în lei al sumei de 1 000 000 de euro sau până la 5% din cifra de afaceri anuală...;
f) măsuri administrative și/sau sancțiune pecuniară de la 200 000 de lei până la echivalentul în lei al sumei de 10 000 000 de euro sau până la 10% din cifra de afaceri anuală...".

Document semnat electronic. Pentru verificarea semnăturii a se accesa: https://msign.gov.md

11. La art. 25 – Criteriile de individualizare a sancțiunilor, apreciem necesară completarea mecanismului de individualizare a sancțiunilor printr-o referință expresă la capacitatea financiară a entității sancționate și efectele concrete ale sancțiunii asupra continuității activității acesteia.

Înțelegem că autorul consideră că prevederile art. 25 și alte dispoziții ale proiectului includ deja criterii privind gravitatea încălcării și capacitatea financiară a entității. Totuși, considerăm că aceste elemente trebuie reflectate în mod expres și suficient de clar în mecanismul de individualizare, astfel încât să nu rămână exclusiv la nivelul unei aprecieri generale a autorității.

Aplicarea unei sancțiuni excesive poate produce efecte care depășesc raportul dintre autoritatea de supraveghere și entitatea sancționată și pot afecta stabilitatea financiară, capacitatea de finanțare și, indirect, interesele clienților. Acest risc este relevant în special pentru instituțiile de credit și instituțiile financiare, în cazul cărora sancțiunile semnificative pot avea implicații asupra indicatorilor prudențiali și continuității activității.

Directiva (UE) 2024/1640 prevede luarea în considerare a capacității entității obligate de a achita sancțiunea și, atunci când sancțiunea poate afecta respectarea cerințelor prudențiale, consultarea autorităților competente în domeniul supravegherii prudențiale.

Prin urmare, solicităm completarea art. 25 astfel încât, la individualizarea sancțiunii, să fie luate în considerare în mod expres capacitatea financiară a entității, impactul sancțiunii asupra continuității activității, efectele asupra clienților și, după caz, implicațiile asupra respectării cerințelor prudențiale.

Propunem completarea art. 25 alin. (1) cu lit. i) și a alin. (3) cu lit. f), cu următorul cuprins:
„i) capacitatea efectivă de plată a persoanei fizice sau juridice responsabile și impactul sancțiunii asupra continuității activității entității raportoare, asupra respectării cerințelor prudențiale de capital și lichiditate și asupra intereselor legitime ale clienților acesteia.”
„f) identificarea deficienței sau a încălcării prin mecanismele proprii de control intern sau audit ale entității raportoare și informarea din proprie inițiativă a organului cu funcții de supraveghere ori inițierea măsurilor de remediere anterior începerii procedurii de control.”

12. La art. 27, propunem completarea cu un nou alineat, în următoarea redacție:
„(8) Măsurile prevăzute la alin. (2) lit. e) și g) pot fi dispuse doar în cazul încălcărilor grave, repetate sau sistematice, efectiv constatate în condițiile alin. (1) lit. a). Pentru situațiile prevăzute la alin. (1) lit. b) și c), organele cu funcții de supraveghere pot dispune exclusiv măsurile prevăzute la alin. (2) lit. a)-d) și f), precum și la alin. (3).”

Această completare va permite limitarea aplicării măsurilor prevăzute la art. 27 alin. (2) lit. e) – cesionarea de activități – și lit. g) – modificarea structurii de guvernanță – exclusiv la cazurile de încălcări grave, repetate sau sistematice, efectiv constatate în cadrul unei proceduri de control finalizate.

Considerăm că măsurile respective au un caracter deosebit de intruziv, putând afecta în mod direct structura organizatorică, modelul de afaceri și guvernanța entității raportoare. Din acest motiv, aplicarea lor trebuie să fie rezervată situațiilor în care există încălcări efectiv constatate, cu un grad ridicat de gravitate.

Posibilitatea aplicării unor asemenea măsuri în baza unei aprecieri preventive privind caracterul adecvat sau proporțional al politicilor și procedurilor interne, fără constatarea unei încălcări grave, repetate sau sistematice, poate conduce la intervenții disproporționate în activitatea entității.

Document semnat electronic. Pentru verificarea semnăturii a se accesa: https://msign.gov.md

A.P."Camera de Comerț Americană din Moldova"
Nr. 3678, cod fiscal 1009620002440
str. Pușkin 45B, Chișinău,Moldova, MD-2005
+373 22 211 781 /fax/ +373 22 211 782
info@amcham.md / www.amcham.md

Pentru situațiile în care autoritatea identifică deficiențe ale politicilor sau procedurilor interne, dar nu a constatat încălcări grave, repetate ori sistematice, trebuie să rămână disponibile măsuri mai puțin intruzive, precum recomandările, cerințele de conformare sau raportarea suplimentară.

Prin urmare, reiterăm necesitatea introducerii alineatului propus.

13. La art. 27 alin. (3) lit. e), propunem plafonarea duratei interdicției de exercitare a funcțiilor de conducere prin introducerea unei durate maxime, de cel mult 3 ani, cu posibilitatea reînnoirii motivate în cazul neconformării persistente.

În forma actuală, utilizarea sintagmei „interdicție temporară" nu oferă, în sine, un grad suficient de previzibilitate dacă durata maximă a măsurii nu este stabilită expres. În lipsa unui plafon, entitatea și persoana vizată nu pot anticipa durata efectivă a restricției și consecințele acesteia asupra exercitării funcțiilor de conducere.

Având în vedere impactul semnificativ al unei asemenea măsuri asupra dreptului persoanei de a exercita o funcție profesională și asupra guvernanței entității, considerăm necesară stabilirea unei limite temporale clare.

În acest sens, propunem substituirea lit. e) de la alin. (3), după cum urmează:
„e) impunerea unei interdicții temporare, de cel mult 3 ani, de exercitare a funcțiilor de conducere în cadrul entităților raportoare pentru persoanele responsabile de încălcări grave, repetate sau sistematice; în cazul neconformării persistente a persoanei vizate, interdicția poate fi reînnoită motivat, o singură dată, pentru o perioadă de cel mult 3 ani."

14. La art. 29, solicităm introducerea unei clauze exprese de protecție („Safe Harbor"), astfel încât membrii conducerii și persoanele responsabile de funcția de conformitate să nu poată fi sancționați personal pentru simpla lipsă a supravegherii, în situația în care demonstrează că entitatea a aprobat și implementat politici, bugete și controale interne adecvate profilului său de risc, iar incidentul este rezultatul unei erori izolate sau al unei conduite intenționate a unui angajat de execuție.

Observăm că în versiunea actualizată a proiectului, la art. 29 alin. (1) lit. b) și c), au fost nominalizați în mod expres ca subiecți ai sancțiunii individuale „membrii organului de conducere și personalul de conducere de nivel superior, inclusiv managerul responsabil cu funcția de conformitate", precum și „coordonatorul funcției de conformitate".

Răspunderea persoanei fizice din conducere trebuie să fie individualizată și să se bazeze pe constatarea unei conduite imputabile acesteia, nu doar pe funcția deținută sau pe producerea unei încălcări la nivelul entității.

Considerăm că răspunderea personală a membrilor conducerii nu trebuie să fie una automată sau derivată exclusiv din existența unei încălcări comise de entitatea raportoare. Pentru aplicarea unei sancțiuni individuale trebuie să fie demonstrată contribuția persoanei vizate la încălcare, inclusiv prin intenție sau culpă gravă, în funcție de natura obligației încălcate.

În caz contrar, există riscul ca răspunderea personală să fie extinsă asupra membrilor conducerii chiar și atunci când aceștia și-au îndeplinit în mod corespunzător atribuțiile de supraveghere, au asigurat resursele necesare

Document semnat electronic. Pentru verificarea semnăturii a se accesa: https://msign.gov.md

și au instituit mecanisme adecvate de control intern, iar încălcarea a rezultat dintr-o conduită individuală, izolată și contrară procedurilor aprobate.

O asemenea abordare ar putea descuraja asumarea funcțiilor de conducere și ar crea incertitudine cu privire la limitele răspunderii personale.

Prin urmare, reiterăm solicitarea de introducere a unei clauze exprese care să prevadă că membrii conducerii nu pot fi sancționați personal pentru simpla lipsă a supravegherii, în condițiile descrise mai sus, iar răspunderea acestora intervine exclusiv în baza unei conduite imputabile individual, constând în intenție sau culpă gravă demonstrată.

În acest sens, propunem completarea art. 29 cu un nou alineat (4), cu următorul cuprins:
„(4) Persoanele fizice prevăzute la alin. (1) lit. b) și c) pot fi sancționate individual numai în cazul în care se demonstrează că încălcarea le este direct imputabilă, fiind săvârșită cu intenție sau din culpă gravă în exercitarea atribuțiilor proprii. Membrii organului de conducere și personalul de conducere de nivel superior, inclusiv managerul responsabil cu funcția de conformitate, nu sunt pasibili de sancțiune personală dacă demonstrează că au aprobat politici, proceduri și controale interne adecvate și au alocat resurse corespunzătoare funcției de conformitate, iar încălcarea s-a produs ca urmare a unei erori operaționale izolate sau a nerespectării procedurilor interne de către un salariat cu funcții de execuție.”

15. La art. 30 alin. (2) lit. b), art. 31 și art. 32, solicităm eliminarea pragului fix de 3 000 000 MDL pentru calificarea unei încălcări drept gravă și corelarea definițiilor încălcării grave, repetate și sistematice cu impactul real asupra sistemului de control intern.

Considerăm că valoarea unei tranzacții, analizată izolat, nu reprezintă un criteriu suficient pentru determinarea gravității unei încălcări AML/CFT. În special în cazul instituțiilor de credit și al instituțiilor financiare, tranzacții de valori semnificative pot face parte din activitatea curentă și nu indică, prin ele însele, existența unor deficiențe sistemice sau a unui risc major de spălare a banilor.

Două tranzacții de 3 000 000 MDL nu pot atrage automat calificarea unei încălcări drept gravă și aplicarea unor sancțiuni deosebit de ridicate, în lipsa examinării circumstanțelor concrete, a naturii deficienței, a caracterului intenționat sau neglijent al conduitei și a impactului asupra eficacității sistemului de control intern.

Înțelegem argumentul autorului potrivit căruia pragurile valorice reprezintă criterii obiective și contribuie la previzibilitatea încadrării încălcărilor. Totuși, caracterul obiectiv al unui criteriu nu îl face automat adecvat pentru aprecierea gravității. Un prag valoric rigid poate conduce la rezultate disproporționate, deoarece nu reflectă diferențele dintre o eroare izolată, o deficiență operațională și o încălcare sistemică a mecanismelor de control.

De asemenea, eliminarea pragului de 3 000 000 MDL de la art. 30 alin. (2) lit. b) trebuie corelată cu revizuirea art. 30 alin. (2) lit. a), art. 31 și art. 32 lit. a). În redacția actuală, orice încălcare a legislației comisă de 3 ori pe parcursul unui an este calificată drept „încălcare sistematică” (art. 32 lit. a)), iar potrivit art. 30 alin. (2) lit. a), orice încălcare repetată sau sistematică devine automat „încălcare gravă”. Pentru o instituție de credit sau financiară care procesează milioane de operațiuni anual, constatarea în cadrul unui control a 3 erori materiale sau întârzieri izolate (reprezentând 0,01% din portofoliu) va conduce automat la calificarea faptei drept încălcare sistematică și gravă, activând plafoanele de până la 10 000 000 EUR. În sensul art. 53 din Directiva (UE) 2024/1640, caracterul „sistematic” desemnează o deficiență structurală și generalizată a sistemului de control, nu suma aritmetică a trei erori umane.

Document semnat electronic. Pentru verificarea semnăturii a se accesa: https://msign.gov.md

A.P."Camera de Comerț Americană din Moldova"
Nr. 3678, cod fiscal 1009620002440
str. Pușkin 45B, Chișinău,Moldova, MD-2005
+373 22 211 781 /fax/ +373 22 211 782
info@amcham.md / www.amcham.md

Gravitatea unei încălcări trebuie evaluată în funcție de riscul pe care aceasta îl generează, de caracterul repetat sau sistematic al conduitei, de existența unor deficiențe structurale ale sistemului de control intern și de impactul asupra obiectivelor AML/CFT.

În acest sens, propunem eliminarea pragului fix și expunerea art. 30 alin. (2), art. 31 și art. 32 cu următoarea redacție:
„Articolul 30 alin. (2):
(2) Se consideră încălcare gravă, în corelare cu criteriile prevăzute la art. 25 alin. (1) și (2), încălcarea săvârșită cu intenție sau din culpă gravă care:
a) are caracter repetat sau sistematic și vizează obligații esențiale de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului; sau
b) denotă deficiențe structurale în sistemul de control intern al entității raportoare, care au permis în mod deliberat sau prin neglijență gravă derularea unor tranzacții ce expun sistemul financiar unui risc major de spălare a banilor sau finanțare a terorismului."

Articolul 31. Încălcarea repetată
Se consideră încălcare repetată săvârșirea din nou, în termen de un an de la data rămânerii definitive a unei decizii de sancționare, a aceleiași încălcări de natură identică, în condițiile în care entitatea raportoare nu a implementat măsurile de remediere dispuse.

Articolul 32. Încălcarea sistematică
Se consideră încălcare sistematică încălcarea frecventă și generalizată a prevederilor legislației cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, care afectează o pondere semnificativă din portofoliul de clienți sau din volumul de operațiuni al entității raportoare și care rezultă dintr-o deficiență structurală, persistentă și neremediată a politicilor, procedurilor sau sistemelor de control intern."

16. La Capitolul IV (art. 34–62) – Claritatea și previzibilitatea descrierii faptelor sancționabile, în cadrul descrierii laturii obiective a mai multor încălcări prevăzute în Capitolul IV sunt utilizate formulări precum „întreprinderea necorespunzătoare" sau „aplicarea incompletă" a anumitor măsuri și acțiuni. Aceste formulări nu stabilesc în mod suficient de clar criteriile în baza cărora o acțiune sau o conduită poate fi calificată drept „corespunzătoare" sau, dimpotrivă, „necorespunzătoare" ori „incompletă".

Înțelegem că autorul consideră dificilă enumerarea exhaustivă a tuturor situațiilor care pot constitui încălcări, având în vedere diversitatea activităților și a riscurilor AML/CFT. Totuși, solicitarea AmCham nu urmărește instituirea unei liste exhaustive de situații, ci asigurarea unui nivel minim de claritate și previzibilitate a normelor sancționatorii.

În lipsa unor criterii obiective și verificabile, calificarea unei fapte drept încălcare poate depinde în mod semnificativ de aprecierea subiectivă a autorității competente. Această problemă este cu atât mai importantă în contextul sancțiunilor pecuniare ridicate și al măsurilor administrative severe prevăzute de proiect.

Entitățile obligate trebuie să poată determina în mod rezonabil, anterior aplicării unei anumite măsuri sau conduite, care sunt cerințele a căror nerespectare poate atrage răspunderea și aplicarea unei sancțiuni. Totodată, autoritatea trebuie să demonstreze în mod concret în ce constă caracterul necorespunzător sau incomplet al conduitei și care sunt criteriile legale în baza cărora a ajuns la această concluzie.

Document semnat electronic. Pentru verificarea semnăturii a se accesa: https://msign.gov.md

Prin urmare, considerăm necesară revizuirea formulărilor respective astfel încât faptele ce constituie încălcări să fie descrise într-un mod clar, precis și previzibil, iar pentru calificarea acestora să fie stabilite criterii obiective și verificabile, fără a fi necesară enumerarea exhaustivă a tuturor situațiilor posibile.

În acest sens, propunem completarea art. 25 cu un nou alineat (5), cu următorul cuprins:
„(5) Îndeplinirea sau aplicarea unei obligații prevăzute în Capitolul IV poate fi calificată drept «necorespunzătoare», «neconformă» sau «incompletă» numai atunci când entitatea raportoare a omis aplicarea unui element obligatoriu expres prevăzut de lege sau de actele normative subordonate ori când măsurile aplicate sunt în mod vădit inadecvate în raport cu factorii de risc obiectivi deținuți de entitatea raportoare la momentul efectuării operațiunii. O diferență de raționament profesional în evaluarea gradului de risc al unui client sau al unei tranzacții nu constituie încălcare sancționabilă dacă entitatea raportoare a respectat procedura internă de evaluare și a documentat analiza efectuată.”

17. Art. 60–62 necesită a fi completate cu un palier de sancționare pentru abaterile minore, izolate sau tehnice, în locul expunerii oricărei abateri, indiferent de gravitate, direct la nivelul sancțiunilor pecuniare semnificative prevăzute de proiect.

De exemplu, o întârziere nesemnificativă la informarea Serviciului conform art. 63, care nu a afectat eficacitatea măsurii restrictive, nu ar trebui să fie supusă automat aceluiași regim sancționator aplicabil unei încălcări grave, repetate sau sistematice care a compromis efectiv aplicarea măsurilor restrictive.

Înțelegem că autorul urmărește asigurarea unui regim sancționator disuasiv pentru nerespectarea obligațiilor privind măsurile restrictive. Totuși, caracterul disuasiv al sancțiunilor nu presupune aplicarea unor sancțiuni ridicate în mod nediferențiat, indiferent de gravitatea și consecințele concrete ale faptei.

Proiectul însuși consacră principiul proporționalității și utilizează, pentru alte categorii de încălcări, o structură graduală de sancționare. Nu identificăm un motiv obiectiv pentru care încălcările prevăzute la art. 60–62 ar trebui excluse de la o asemenea diferențiere.

În lipsa unui palier inferior de sancționare, o abatere formală, izolată sau tehnică poate atrage un regim sancționator similar celui aplicabil unor încălcări cu impact major asupra eficacității măsurilor restrictive. Această abordare nu reflectă în mod adecvat principiul individualizării sancțiunilor și poate genera rezultate disproporționate.

Prin urmare, solicităm introducerea unui palier de sancționare pentru abaterile care nu constituie încălcări grave, repetate sau sistematice și care nu au afectat eficacitatea aplicării măsurilor restrictive.

În acest sens, propunem expunerea art. 60, art. 61 și art. 62 în următoarea redacție:
„Articolul 60. Neexecutarea obligației de a aplica imediat măsuri restrictive
(1) Neexecutarea de către entitățile raportoare, în alte cazuri decât cele prevăzute la alin. (2), a obligației de a aplica imediat măsuri restrictive, de a se abține de la executarea de activități și tranzacții în cazurile stabilite, se sancționează cu:
a) măsuri administrative sau sancțiuni pecuniare de la 4 500 de lei până la 20 000 de lei aplicate persoanei fizice;
b) măsuri administrative sau sancțiuni pecuniare de la 20 000 de lei până la 50 000 de lei aplicate conducerii superioare din cadrul entității raportoare;

Document semnat electronic. Pentru verificarea semnăturii a se accesa: https://msign.gov.md

A.P."Camera de Comerț Americană din Moldova"
Nr. 3678, cod fiscal 1009620002440
str. Pușkin 45B, Chișinău,Moldova, MD-2005
+373 22 211 781 /fax/ +373 22 211 782
info@amcham.md / www.amcham.md

c) măsuri administrative sau sancțiuni pecuniare de la 50 000 de lei până la 1 000 000 de lei aplicate entității raportoare, alta decât cele prevăzute la art. 4 alin. (1) lit. a) și b) din Legea privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului;
d) măsuri administrative sau sancțiuni pecuniare de la 50 000 de lei până la 5 000 000 de lei aplicate entității raportoare prevăzute la art. 4 alin. (1) lit. a) și b) din Legea privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului.

(2) Neexecutarea de către entitățile raportoare a obligației de a aplica imediat măsuri restrictive, de a se abține de la executarea de activități și tranzacții în cazurile stabilite, atunci când constituie încălcare gravă, repetată sau sistematică ori atunci când a afectat eficacitatea aplicării măsurii restrictive, se sancționează cu:
a) sancțiune pecuniară de la 20 000 de lei până la echivalentul în lei al sumei de 1 000 000 de euro aplicată persoanei fizice, în cazul entității raportoare alta decât cele prevăzute la art. 4 alin. (1) lit. a) și b) din Legea privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului;
b) sancțiune pecuniară de la 50 000 de lei până la echivalentul în lei al sumei de 1 000 000 de euro aplicată conducerii superioare din cadrul entității raportoare, alta decât cele prevăzute la art. 4 alin. (1) lit. a) și b) din Legea privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului;
c) sancțiune pecuniară de la 20 000 de lei până la echivalentul în lei al sumei de 5 000 000 de euro aplicată persoanei fizice, în cazul entității raportoare prevăzute la art. 4 alin. (1) lit. a) și b) din Legea privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului;
d) sancțiune pecuniară de la 50 000 de lei până la echivalentul în lei al sumei de 5 000 000 de euro aplicată conducerii superioare din cadrul entității raportoare prevăzute la art. 4 alin. (1) lit. a) și b) din Legea privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului;
e) măsuri administrative și/sau sancțiune pecuniară de 100 000 de lei până la echivalentul în lei al sumei de 1 000 000 de euro sau până la 5% din cifra de afaceri anuală totală, dar nu mai mult de echivalentul în lei al sumei de 1 000 000 de euro, aplicată entității raportoare, alta decât cele prevăzute la art. 4 alin. (1) lit. a) și b) din Legea privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului;
f) măsuri administrative și/sau sancțiune pecuniară de la 200 000 de lei până la echivalentul în lei al sumei de 10 000 000 de euro sau până la 10% din cifra de afaceri anuală totală conform celor mai recente situații financiare disponibile aprobate de organul de conducere, în funcție de valoarea cea mai ridicată, dar nu mai mult de echivalentul în lei al sumei de 10 000 000 de euro, aplicată entității raportoare prevăzute la art. 4 alin. (1) lit. a) și b) din Legea privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului.

Articolul 61. Neinformarea Serviciului despre aplicarea măsurilor restrictive
(1) Neinformarea Serviciului despre aplicarea măsurilor restrictive, în alte cazuri decât cele prevăzute la alin. (2), se sancționează cu:
a) măsuri administrative sau sancțiuni pecuniare de la 4 500 de lei până la 20 000 de lei aplicate persoanei fizice;
b) măsuri administrative sau sancțiuni pecuniare de la 20 000 de lei până la 50 000 de lei aplicate conducerii superioare din cadrul entității raportoare;
c) măsuri administrative sau sancțiuni pecuniare de la 50 000 de lei până la 1 000 000 de lei aplicate entității raportoare, alta decât cele prevăzute la art. 4 alin. (1) lit. a) și b) din Legea privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului;
d) măsuri administrative sau sancțiuni pecuniare de la 50 000 de lei până la 5 000 000 de lei aplicate entității raportoare prevăzute la art. 4 alin. (1) lit. a) și b) din Legea privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului.

(2) Aceeași faptă, dacă constituie încălcare gravă, repetată sau sistematică, se sancționează cu:

Document semnat electronic. Pentru verificarea semnăturii a se accesa: https://msign.gov.md

a) sancțiune pecuniară de la 20 000 de lei până la echivalentul în lei al sumei de 1 000 000 de euro aplicată persoanei fizice, în cazul entității raportoare alta decât cele prevăzute la art. 4 alin. (1) lit. a) și b) din Legea privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului;
b) sancțiune pecuniară de la 50 000 de lei până la echivalentul în lei al sumei de 1 000 000 de euro aplicată conducerii superioare din cadrul entității raportoare, alta decât cele prevăzute la art. 4 alin. (1) lit. a) și b) din Legea privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului;
c) sancțiune pecuniară de la 20 000 de lei până la echivalentul în lei al sumei de 5 000 000 de euro aplicată persoanei fizice, în cazul entității raportoare prevăzute la art. 4 alin. (1) lit. a) și b) din Legea privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului;
d) sancțiune pecuniară de la 50 000 de lei până la echivalentul în lei al sumei de 5 000 000 de euro aplicată conducerii superioare din cadrul entității raportoare prevăzute la art. 4 alin. (1) lit. a) și b) din Legea privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului;
e) măsuri administrative și/sau sancțiune pecuniară de la 100 000 de lei până la echivalentul în lei al sumei de 1 000 000 de euro sau până la 5% din cifra de afaceri anuală totală, dar nu mai mult de echivalentul în lei al sumei de 1 000 000 de euro, aplicată entității raportoare, alta decât cele prevăzute la art. 4 alin. (1) lit. a) și b) din Legea privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului;
f) măsuri administrative și/sau sancțiune pecuniară de la 200 000 de lei până la echivalentul în lei al sumei de 10 000 000 de euro sau până la 10% din cifra de afaceri anuală totală conform celor mai recente situații financiare disponibile aprobate de organul de conducere, în funcție de valoarea cea mai ridicată, dar nu mai mult de echivalentul în lei al sumei de 10 000 000 de euro, aplicată entității raportoare prevăzute la art. 4 alin. (1) lit. a) și b) din Legea privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului.

Articolul 62. Neexecutarea deciziilor organelor cu funcții de supraveghere a entităților raportoare
(1) Neexecutarea deciziilor organelor cu funcții de supraveghere a entităților raportoare, în alte cazuri decât cele prevăzute la alin. (2), se sancționează cu:
a) măsuri administrative sau sancțiuni pecuniare de la 4 500 de lei până la 20 000 de lei aplicate persoanei fizice;
b) măsuri administrative sau sancțiuni pecuniare de la 20 000 de lei până la 50 000 de lei aplicate conducerii superioare din cadrul entității raportoare;
c) măsuri administrative sau sancțiuni pecuniare de la 50 000 de lei până la 1 000 000 de lei aplicate entității raportoare, alta decât cele prevăzute la art. 4 alin. (1) lit. a) și b) din Legea privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului;
d) măsuri administrative sau sancțiuni pecuniare de la 50 000 de lei până la 5 000 000 de lei aplicate entității raportoare prevăzute la art. 4 alin. (1) lit. a) și b) din Legea privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului.

(2) Aceeași faptă, dacă constituie încălcare gravă, repetată sau sistematică, se sancționează cu:
a) sancțiune pecuniară de la 20 000 de lei până la echivalentul în lei al sumei de 1 000 000 de euro aplicată persoanei fizice, în cazul entității raportoare alta decât cele prevăzute la art. 4 alin. (1) lit. a) și b) din Legea privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului;
b) sancțiune pecuniară de la 50 000 de lei până la echivalentul în lei al sumei de 1 000 000 de euro aplicată conducerii superioare din cadrul entității raportoare, alta decât cele prevăzute la art. 4 alin. (1) lit. a) și b) din Legea privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului;
c) sancțiune pecuniară de la 20 000 de lei până la echivalentul în lei al sumei de 5 000 000 de euro aplicată persoanei fizice, în cazul entității raportoare prevăzute la art. 4 alin. (1) lit. a) și b) din Legea privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului;
d) sancțiune pecuniară de la 50 000 de lei până la echivalentul în lei al sumei de 5 000 000 de euro aplicată conducerii superioare din cadrul entității raportoare prevăzute la art. 4 alin. (1) lit. a) și b) din Legea privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului;

Document semnat electronic. Pentru verificarea semnăturii a se accesa: https://msign.gov.md

A.P."Camera de Comerț Americană din Moldova"
Nr. 3678, cod fiscal 1009620002440
str. Pușkin 45B, Chișinău,Moldova, MD-2005
+373 22 211 781 /fax/ +373 22 211 782
info@amcham.md / www.amcham.md

e) măsuri administrative și/sau sancțiune pecuniară de la 100 000 de lei până la echivalentul în lei al sumei de 1 000 000 de euro sau până la 5% din cifra de afaceri anuală totală, dar nu mai mult de echivalentul în lei al sumei de 1 000 000 de euro, aplicată entității raportoare, alta decât cele prevăzute la art. 4 alin. (1) lit. a) și b) din Legea privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului;
f) măsuri administrative și/sau sancțiune pecuniară de la 200 000 de lei până la echivalentul în lei al sumei de 10 000 000 de euro sau până la 10% din cifra de afaceri anuală totală conform celor mai recente situații financiare disponibile aprobate de organul de conducere, în funcție de valoarea cea mai ridicată, dar nu mai mult de echivalentul în lei al sumei de 10 000 000 de euro, aplicată entității raportoare prevăzute la art. 4 alin. (1) lit. a) și b) din Legea privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului."
.

18. La art. 3 alin. (2), art. 4 alin. (5)–(7) și art. 28 alin. (5) – Corelarea competențelor de supraveghere și aplicarea garanțiilor procedurale pentru entitățile supravegheate de BNM și CNPF

În versiunea actualizată a proiectului, salutăm delimitarea competențelor de sancționare la art. 3 alin. (2) și introducerea alin. (6) și (7) la art. 4. Totuși, semnalăm următoarele necorelări tehnice care necesită remediere:

a) La art. 4 alin. (5), este necesar să se precizeze că Serviciul efectuează verificarea conformității, individualizarea și aplicarea sancțiunilor „pentru entitățile raportoare prevăzute la art. 3 alin. (2) lit. a)", pentru a evita suprapunerea cu alin. (6) și (7);
b) La art. 3 alin. (2) lit. b) și art. 4 alin. (7), în enumerarea legilor speciale în temeiul cărora Banca Națională a Moldovei verifică conformitatea și emite decizii au fost omise Legea nr. 1/2018 cu privire la organizațiile de creditare nebancară, Legea nr. 92/2022 privind activitatea de asigurare sau de reasigurare și Legea nr. 139/2007 privind asociațiile de economii și împrumut;
c) La art. 4 alin. (7) teza finală, excluderea integrală de la aplicare pentru controalele BNM a „art. 8–23" lasă entitățile supravegheate de BNM fără garanțiile fundamentale privind dreptul la neautoincriminare al persoanelor fizice (solicitat la art. 17 alin. (5)), interdicția fundamentării deciziei pe probe inaccesibile (art. 21 alin. (2)) și regimul de amânare/anonimizare a publicării deciziilor de sancționare (art. 21 alin. (4)–(11)). Totodată, la art. 28 alin. (5) (penalități cu titlu cominatoriu), norma face trimitere exclusiv la caracterul executoriu „potrivit art. 23 alin. (1)", deși art. 23 este exclus de la aplicare pentru BNM prin art. 4 alin. (7).

Propunem:
1) Completarea art. 4 alin. (5) după cuvintele „pentru entitățile raportoare" cu textul „prevăzute la art. 3 alin. (2) lit. a)";
2) Completarea art. 4 alin. (7) cu trimiterile la Legea nr. 1/2018, Legea nr. 92/2022 și Legea nr. 139/2007, precum și precizarea în teza finală a alin. (7) și la alin. (6) că garanțiile privind fundamentarea deciziei pe probe accesibile, dreptul la neautoincriminare și regulile privind publicarea deciziilor (art. 21 alin. (2) și alin. (4)–(11)) se aplică în mod corespunzător tuturor organelor cu funcții de supraveghere;
3) La art. 28 alin. (5), completarea trimiterii „potrivit art. 23 alin. (1)" cu sintagma „sau, după caz, potrivit legislației speciale aplicabile organului cu funcții de supraveghere".

19. La art. 33 – Limitarea cumulului sancțiunilor pecuniare în cadrul pluralității de încălcări.

Potrivit art. 33 din proiect, în cazul constatării a două sau mai multe încălcări în cadrul aceluiași control, sancțiunile pecuniare se cumulează „fără a se depăși dublul cuantumului maxim al sancțiunii pecuniare prevăzute pentru încălcarea cea mai gravă".

Document semnat electronic. Pentru verificarea semnăturii a se accesa: https://msign.gov.md

În condițiile în care plafoanele maxime din Capitolul IV ating 10 000 000 EUR sau 10% din cifra de afaceri anuală pentru entități și 5 000 000 EUR pentru persoane fizice, dublarea acestui maxim (până la 20 000 000 EUR sau 20% din cifra de afaceri anuală, respectiv 10 000 000 EUR pentru o persoană fizică) depășește plafoanele din Directiva (UE) 2024/1640 și poate afecta solvabilitatea și cerințele prudențiale de capital ale instituțiilor financiare.

Mai mult, în materia conformității AML/CFT, aceeași deficiență operațională (de exemplu, o deficiență a procedurii de cunoaștere a clientelei) poate fi încadrată formal în mai multe articole din Capitolul IV (art. 35 – proceduri interne, art. 39 – evaluarea riscurilor, art. 42 – măsuri de precauție, art. 46/47 – UBO/PEP, art. 56 – păstrarea evidențelor). Cumularea matematică a amenzilor pentru articole conexe care vizează aceeași deficiență materială încalcă principiul interzicerii dublei sancționări.
Propunem expunerea art. 33 în următoarea redacție:
„Articolul 33. Aplicarea sancțiunilor pecuniare în cadrul pluralității de încălcări
(1) În cazul în care, în cadrul aceluiași control, se constată că subiectul supus sancțiunii a săvârșit două sau mai multe încălcări autonome, se stabilește sancțiunea pentru fiecare încălcare în parte, aplicându-se în final sancțiunea cea mai gravă, care poate fi majorată în funcție de circumstanțe, fără a putea depăși plafonul maxim absolut prevăzut la art. 26.
(2) În cazul în care mai multe neconformități constatate decurg din aceeași deficiență a politicilor, procedurilor sau sistemelor informatice ori vizează aceeași operațiune sau același dosar de client, acestea constituie o încălcare unică continuată și se sancționează potrivit articolului care prevede încadrarea specifică dominantă.”

Având în vedere cele expuse, AmCham Moldova solicită examinarea propunerilor prezentate și integrarea acestora în versiunea definitivată a proiectului de lege.

Considerăm că ajustările propuse sunt necesare pentru asigurarea unui cadru de reglementare clar, previzibil și proporțional, care să permită autorităților competente să își exercite în mod eficient atribuțiile de supraveghere și sancționare, cu respectarea drepturilor și garanțiilor procedurale ale entităților raportoare și ale persoanelor vizate.

Totodată, reiterăm că obiectivul consolidării cadrului AML/CFT nu trebuie să conducă la instituirea unor mecanisme sancționatorii excesive sau la restrângerea nejustificată a dreptului la apărare. Eficiența supravegherii și proporționalitatea măsurilor aplicate sunt obiective complementare, iar realizarea lor presupune norme clare, criterii obiective și garanții procedurale efective.

AmCham Moldova își exprimă disponibilitatea de a participa în continuare la dialogul cu autoritățile competente și de a contribui, prin expertiza membrilor săi, la definitivarea unui cadru legislativ eficient și aplicabil în practică.

Cu respect,

Mila Malairău
Director Executiv
A.P. „Camera de Comerț Americană din Moldova”

Document semnat electronic. Pentru verificarea semnăturii a se accesa: https://msign.gov.md